

העולם הזה

מראץ השלזה אל
שועלי שמשון

מעולם לא היו חברי מערכת 'העולם הזה' בשמים, כמו שבוע זה. בדאגה גוברת ופוחתת, לסרוגין, סקרו את העננים המתקבצים באופק - לא ענני קוריאה ולא ענני הנגב, כי אם עננים פשוטים ופרוזאיים לחלוטין - ענני הגשם, שאיימו על המסלול של מרוץ-השדה, שנועד להתקיים היום. גם לולא העננים, לא היה ניתן לאנשי המערכת לשכוח את האופנועים אף לרגע קט. הם הוצפו שיחות-טלפון, מכתבים ומברקים. בחורה הנלחבת, השואלת בטלפון אם מותר לה לשבת על הכסא האחורי, של אופנוע הברה בשעת המרוץ; המברק על היקפה המודאג משי-ציון, השואל אם דרוש מרון ממסלול מיוחד למשתתפים; מכתבו של עזרא מורחי, משכונת התקווה, המעונין לדעת אם מלכת הופיה הוזמנה לחזות במרוץ, וכו' וכו'. ומאחורי מסך-עשן זה של התלהבות הקהל, נעשתה העבודה השחורה של מתנדבים רבים, ובעיקר של חתיקי ספורט האופנוע בארץ - זלגי (אלוף האופנועים) רייכרט ושלמה ('סלומון') אביר - שדאגו לתיכנון מדויק ולבדיקת אמצעי הבטחון החמורים, למען לא תגרסם ההתלהבות היתרה לקלות-דעת. למתנדבים אלה, שתרמו תרומה כה רבה מזמנם ומגופתם: לשר המשטרה, למוסדות הצבא ולרשות המקומית, שגילו יחס אהוד ונכונות רבה לעזרה ולשיתוף פעולה, לשבטי הצופים שקיבלו על עצמם את הסדרות, -- ולזוגים למרוץ זה, שיחדש את מסורת הגלגלים הדוהרים: ברכת מערכת 'העולם הזה' ורכבות קוראיו.

מכתבים

הצבא והמקצוע

בספוק קראנו על התוצאות של מאמר-כם בענין משפחות החללים: התעוררות צבורית שגררה אחריה כמה שפורים. בעקבות זה אנו מבקשים מכם לעודד גם את בעית הנוער, המבקש להמשיך בלמודיו אחרי הגמנסיה והגיוס, 'נתקע' לו באמצע. אין צורך להסביר שאחרי שנתיים אובד החשק, וגם נהיה זקנים מדי כדי להתחיל ללמוד. כנראה, שהממשלה חושבת שיותר כדאי להוציא דביוזים על מומחים מחו"ל מאשר להוציא על כמה מאות חיילים בצה"ל. האם שנה אחת לא היה מספיק?

רותי משה, מושיקו, עמירם, אריה, עפרה, נועה, ורששו, קבי תלמידים, ת"א.

לוא שיחרר הצבא מגיוס כל צעיר, החפץ להמשיך בלימודים, היה פרוש הדבר שח"רור כל הבנים והבנות של הורים עשירים. ההצעה מתקבלת על הדעת כשהמדובר בתלמידי המצטיינים ביותר בלימודים.

זוהה את עצמך?

לדעתי המדור 'זוהה את עצמך' מקפח את אלה הגרים רחוק מ'תל-אביב', ובמיוחד את החיילים. אמנם יתכן ואהיה בין הראשונים שאשיג את תוכנם, אבל אין אני חושב שמפקדי יתן לי חופשה מיוחדת, כדי שאניע ראשון למשרדכם ואקבל את הפרס. חוץ מזה עתונכם בסדר.

מ. גר ערן, צ. ה. ל. אנו מקוים שמפקדן יהיה די 'ספורטיבי' ויתן לך, בשעת הצורך, את החופשה הדרושה, כדי להציל את שלום נפשך.

רבותי, הרשו לי לאמר לכם שצלמכם אינו שווה כלום. הוא פשוט לא יודע מאיזה צד לצלם.

בצילום האחרון בסידרת 'זוהה את עצמך' מך הוא פשוט צילם את התמונה מן

הצד הלא נכון. כל האנשים, מלבד אחד, פונים אל המצלמה. והאחד הזה הוא אני, אבל כיצד אוכיח זאת? אורי פיינברג, ת"א.

נוער מחפש את המחר

מדוע לא הקדשתם עדיין רפורטגיה ל-נוער הירושלמי? האם אצלנו אין נוער? מדוע תכתבו רק על תל-אביב, חיפה ושאר המקומות - כלום בירושלים יש מקומות בילוי יותר נעימים מאשר בתל-אביב? מאיר לבאי, ירושלים.

אל יאוש. ירושלים חיכתה 2000 שנה,

אסתר וספי

מה קרה לתמונתם של אסתר וספי על שער 'העולם הזה' (682). האם באמת שניהם אוכלים ביד השמאלית, או שהפכתם במקרה את הנגטיב? יצחק מן, רמת-גן.

הקורא מן מחונן בחוש הסתכלות חד. אסתר וספי, אוכלים, באמת, ביד ימין, אולם העורך הגראפי הפך את התמונה (כמו ב' מקרים רבים אחרים) כדי להתאימה לתבנית השער.

היגיינה סודאנית

צריך להעריך נורא את הסודאנים שהם מתקינים בהרטום בתי-שימוש בשבילנו (ה'אסיאתים), מלבד אלה שבשביל האירופים ('העולם הזה' 681). שבביל עצמם אין הם זקוקים, כנראה, למסד כזה (אולי למדי אצלנו נגבגב להשתמש לצורך זה במכונסיים?) בנימוני היימון, חיפה.

לא נכון, שבחרטום ישנם שלטים, 'לאס' יאתים בלבד', אני גרתי בחרטום חמש וחצי שנים, ואף פעם אחת לא נתלתי בשלט זה.

ניצח בנין, רחובות.

יתכן שהקוראה בנין לא ביקרה (כמו סופ'ר תנו) בשדה-התעופה. כשתעבור סופרתנו האפריקאית שנית באותו מקום, נבקש ממנה לצלם את הדלת האינדיסקרסית, כדי להוכיח שהיא יודעת לקרוא.

הכתב הסיני

כיון שגליתם את אהדתכם לכתב ולשפה הסינית, עד שהדפסתם מלה אחת חצי תריסר פעמים, הנה מציעים שבגליון הקרוב תפריסמו את הלנה הניל בשער העתון.

נא להשיב תשובה עוקצת.

ראובן הן, דרור ואהוד נחריאל, פרוס'תנה.

באיזו שפה?

אם חושב המדפיס יצחק ג. ('העולם הזה' 681), כי האותיות שלנו נכתבות באופן גורמלי אז הוא טועה. הכתיב שלנו הוא לא פחות גורמלי מאשר הכתיב הסיני, ואלו הרוצים שהסינים יכתבו את אותיות תימם כהלכה, או שיכתבו גם הם משמאל לימין, כנהוג בכל הארצות הברבותיות.

מאיר שכנה, תל-אביב.

הגל בלוח אל פתא? קחוגא תצק היהי

בין מזרח ומערב

בשאל נפש קראתי את מכתבי הקוראים הסוענים, כי 'העולם הזה' מכור לקפיטליסטים ולאפריאליסטים, אולם אני סבור, בכל זאת, שהעולם הזה, כמו כל שאר העתונים בארץ מלבד 'על המשמר' ו'קול-העם', נוטה יותר לצד המערבי. אם רצוני כס להיות באמת בלתי-תלויים, אל תגררו אחרי העתונים האחרים ותהיו נהירים יותר.

שמואל רייביר, פתח-תקוה.

עמנו וגמור עם 'העולם הזה' לשמור על קו של אי-יחודנות מוחלטת. לא תמיד קל לשמור על קו זה בקפדנות מבחינה טכנית - כי בהשוואה לעושר האינפורמציה המגיע אלינו מן האזור האנגלו-סכטי, אין מגיעה לארץ כמעט כל אינפורמציה על הנעשה באזור הסובייטי, ומכאן נוצר הרושם שהוא מקופח בעתון.

השער

בבוקר בהיר אחד, באמצע אוקטובר 1948, התעוררו, שועלי שמשון' ומצאו, כי הגיפים שלהם נושאים (מלבד כתובות הענק המכרזות על שם הפירמה) שלושה חצנים לבנים. הליצנים הודיעו, כי סוף-סוף הכיר הפיקוד העליון בשלוש המטרות הקדושות, שעמדו לפני כל חייל תל-אביבי הגון: נוגה-נוסבאום-פינתי. עד שכונס מפקד-הפלוגה בעליהשפם את כל התבורה עטורת-הזקנים ונתברר כי היתה טעות קטנה בכיוון: שלושה החצנים הצביעו אל בתי-הקפה של מגדל, בתי-גוברין ובאר-שבע.

המפקד, שבישר בשורה זו (ואף ביצע אותה), היה אלי דורון (או שרר). האדם השלישי שהגיע לדרגת 'שועל מס' 1, אם כי היה חדש בתפקיד זה, היה אחד מוותיקי הפלוגה: הוא גמנה עם אנשי ח"ש תל-אביב שנתקו בהר-טוב, יצאו מן הכיתור במצעד-לילה אגדתי (את התינוקות השתיקו במורפיום ונשאו בילקוטי-הגב), ובימי הקרב הגדול על גבעה פיקד על מחלקות המשוריינים של הפלוגה.

גם אחרי תום הקרבות לא חדל אלי, בן 26, לעמוד למען המולדת: הוא נשא בחורה הניכה לאשה, הוליד את בועז (בן 8 חודשים) והצטרף לצבא-הקבע. כשביקשונו חבריי-לשעבר להיות שופט במרוץ-השדה הנערך על-שם פלוגתם, שאל: 'מה, יש עוד משוגעים כאלה?' כשהבטיחו לו שיש, הסכים.

סימפוזיה פאטתית

אני סוגה אליכם בבקשה לעזור לי ול'אשתי לבוא לידי הסכם. אשתי תמיד או' מרת שבננו, נגי בן ה-4, הוא גאון מוסיקלי, ואני אינני מסכים לדעתה. מלבד הצחחות האיומות שהוא מקים (לפי אשתי: גילוי מוסיקה. גאוניים), הוא גם עושה כל מיני 'פיוות' ואשתי, עתה, משהו אותם לתנוע' תיו של המנצח הגדול קרבלהיו שצולמו

בעתונכם ('העולם הזה' 682), אגא שלחו אלי את עורך המדור המוסיקלי שלכם למען יראה ויהיה בורר. אברהם שמרן, ירושלים.

הקומדיה האלוהית

קראתי בהנאה רבה את הרפורטגיה שלכם על הנביא דויד הורוביץ ומזבח ה' דולארים ('העולם הזה' 681). אני יודע ש'אתם זריונים בהשגת אינפורמציה, אך מנין לכם ידיעות כה מדויקות על מה שנעשה בירושלים בשנת 1927, בעוד שאנוכי, שגר כמה מאות מטרים ממקום המאורעות, לא ידעתי על קומדיה קדושה זו ולא כלום? מאיר זילנבסקי, ירושלים.

זכות-התגלית מגיעה לעתונאי שיוס בן חורין, שעקב אחרי דויד הורוביץ ומשה גיבורי, מורו מאז ראשית צעדיה של ה' תורה החדשה.

משפט יעקובוביץ

התמונות, שצלמתם בשעת מתן פסק-הדין במשפט יעקובוביץ ('העולם הזה' 683), לא היו רק שיא עתונאי, אלא גם תעודה אנושית מועזת. לדעתי חייבות הן ל'שנעו כל אדם, שאין במדינה הברכות מקום לעונש מוות.

מיכאל דונברג, טבריה

'העולם הזה' הביע בשעתו את דעתו על נושא זה במחקר מפורט ('העולם הזה' 663).

פחד ושכר

לחבריה שהצטלמו עם האופנועים ביום שבת (ראה מדור ספורט): הפלתי משקפי שמש יקרים, אבל לא התכופתי להרימם, מכיון שפחדתי שלא יראו אותי בתמונה. אחי'כ כבר הרים אותם משהו אחר. אגא, התורו לי אותם ביום התחרות.

רפאל משאט, (בעל אופנוע מס' 3120 'טריומף')

מדור זה אינו מקום דחליפת מכ' תבים פרטיות. אנשים הפונים אל המערכת, או אל החברים, בבקשה לאינפורמציה פרטית, מתבקשים לציין את שמם וכתובתם המלאים ויקבלו תשובות אישיות בדואר.

מצרים

פארוק אימת הדיפלומטים

השבוע שוב יצא השירות הדיפלומטי הישראלי להגנת פארוק, בשידור חיף הזכיר רדיו קהיר ליון, כי במצרים חיים כעת מאות אלפי נתינים יונים התלויים בחסדה של מצרים.

הסיבה לכך, כפי שנתברר מאותו שידור, היה מאמר שהופיע בשבועון האמריקאי "לייף", והמבוסס על גילויים שגלתה מלכת יון על חייו הפרטיים של פארוק. פרודיקה, בת משפחת מלכותית גרמניה, שזרחורה המודה, שבילתה את שנות המלכה

חוסין פרוז ביי בעד נצחונות הזולת.

חמה בגולה בקהיר, יחד עם בעלה פאול ואחיו הממות, המלך ג'ורג', הספיקה כנראה להכיר היטב את פארוק, ואת מנהגיו האימפולסיביים בחברת נשים יפות.

לא פעם ראשונה אין זה משבר דיפלומטי ראשון הנגרם ע"י הילולות המלך. האחרון בסידרה, אחרי המשבר עם שוויצריה, היה עם צרפת. בעת בילוי פארוק בניעה ומונטה-קרלו, לפני כחודשים, לא יכלו ליתאפק השבועונים הפריסאים מלהשתמש בחומר הסנסציוני והמגרה, שסיפק להם תאוותנותו של המלך. רק אחרי משא ומתן ממושך עם המצרים, הפעילו השלטונות הצרפתיים לחץ נגד העתונות, ופארוק הפסיק לקשט את עמודיה הפנימיים.

יחד עם זה, הופיע חוק במצרים הנותן לשפה הצרפתית את מעמד השפה הורה הראשונה, בתכנית הלימודים בכל בתי הספר של מצרים.

נגד יון נקטה מצרים שיטה חריפה ביותר. ובכדי להעביר את העניין לפסים אחרים, הוטחו האשמות נגד העתונות הישראלית על כי לא תמכו בעמות מצרים בסכסוך האחרון עם אנגליה.

לענות אלו הגיבה השגרירות היוונית במצרים, כי עתוני יון היו ניטרליים בענין הסכסוך האנגלו-מצרי, ורק ציטטו את ידיעות הסוכנויות הרשמיות של שני הצדדים. בכל אופן, רקע המשבר (שהגיע עד כדי איום לניתוק הקשרים הדיפלומטיים בין שתי הארצות) טושטש וסידרת המאמרים ב"לייף" תיפסק.

של מי הרעיון?

בהרצאה, בתכנית השבועית של רדיו קהיר על "אוי" ומצרים, הביע חסן נשאת באשא את דעתו, כי ברית יס-תיכונת היא הכרח מדיני, ותיבות הצטרף אליה כל המדינות השוכנות לאורך חופי ים התיכון (מבלי להזכיר אם הרבר כולל גם את ישראל).

חסן נשאת באשא היה, לפני מלחמת העולם השנייה, שגריר מצרים בברלין ועבד גם ברשת הריגול האנגלית עם פרוץ המלחמה, הועבר ללונדון כציר, ושם נשא לאשה אנגליה. לפי המסורת המצרית נאלץ בגלל גישויו לזרה, להתפטר מהשרות הישראלי

דיפלומטי, וחזר לקהיר, שם התחיל עסקים במסחר ותעשייה.

בנאומו הכריז, כי הוא היה המדינאי הראשון, שהביע את רעיון הברית היס-תיכונת, שלפי דעתו, תהיה הפתרון היחיד למצב בטהון תעלת סואץ, ושמידת אוצרות המזרח התיכון בפני התקפה קומוניסטית. למרות פרישתו מן השרות הדיפלומטי, והופעתו במקרה זה כ"אדם פשוט", היה בנאומו של נשאת מעין תפיסת עמדה. במקרה שתוכנית ברית היס-תיכונת תתגשם, תבוא מצרים ותתבע לעצמה את המנהיגות, במקום תורכיה, המועמדת הרצינית ביותר (בתמיכת ישראל) לתפקיד זה, (ראה "במי מדינה").

בלי תור

לאחר הגילויים המרעישים בפרשת המי עילות בצבא המצרי, נערך טיהור יסודי במפקדה המצרית העליונה. בין המסוטרים ו"המתפוטרים" חיידר באשא, המפקד העליון, עוזמאן אל-מהדי, הרמטכ"ל, פואד צאדק, מי שהיה מפקד חיל-המשלוח בא"י, ועוד גנרלים וקולונלים ("העולם הזה" 681).

למשרת ראש המטה נתמנה קצין בלתי ידוע עד כה, חוסין פרוז ביי, מי שהיה מדרין בבתי-ספר צבאיים, מפקד משמר ה-מלך (כמו שהיה גם קודמו, אל-מהדי), ומושלח הצבאי של קהיר. נולד בדצמבר 1898 והגיע לדרגת בריגדיר ב-1947; נחשב לנאמן המלך, וכנראה זו הסיבה להעלאה הפתיעה בדרגה ובתפקיד. הגנרל פואד צאדק, מי שהיה ראש חיל המשלוח המצרי בא"י, בשמיעו על הליגה החדשה, מהר להגיש את התפטרותו למלך. הוא נעלב... לדעתו הגיעה לו המשרה, מאחר שהוא אשר "נצח" בא"י. באגרתו לפארוק כשימין צאדק את הרמטכ"ל החדש ואומר, כי הלה לא טיים כל בית-ספר צבאי, והיה ה-15 בתור המועמד דים לתפקיד הרמטכ"ל. פואד צאדק מתאונן על העלבון, שנגרם לו בפיטוריו ואומר: "גורשתי מהשרות ברשימה אחת עם הנאש"מים במעילות. הנה גמולי על נצחונותי?..."

לוב

הכורסה השמינית

הנגר של ארמון זעפראן, בקהיר, קיבל השבוע הזמנה דומה: כורסה דומה לשבע הכורסות של אולם הישיבות הגדול, של הליגה הערבית. כורסה זו עתידה לשאת את ציג המדינה השמינית של הליגה —

בית לטריפוליטניה, הנמצאת עריין תחת השפעה צרפתית.

שיש במדבר. לפני כיבושה ב-1912 ע"י האיטלקים, היתה לוב מושבה תורכית בעלת אוכלוסייה מוסלמית מהכת הסנונית. האיטלקים שלחו לשם 50000 "חלוצים", שהתיישבו בה, והפכו את השממות לאזור פורה, ואת שכונות העוני לערים גדולות עם בנייני שיש מפוארים. בכל מקום הוקמו מצבות, פסלים וארמונות, שלא היתה דוגמתם במרחב כולו.

עם כיבוש המושבה האיטלקית במלחמת העולם, התבסס בה שלטון בוכות, תחת חסות בריטית, ועתה, בהשתייה מדינה עצמאית, קשורה כבר לוב בחוזה מסחרי ויגנתי עם בריטניה.

עבדלה של לוב. ביולי 1949 נמלטו לקירנאיקה שלושה מחברי ארגון האחים המוסלמים במצרים, שנאשמו בהתנקשות בחיי נשיא בית הנבחרים המצרי. הם נאסרו ע"י המשטרה הסנונית והובאו לארמון ה-אמיר אידריס בבנגאזי. כל פניות השלטונות המצריים בדבר הסגרת הנאשמים עלו ב"תוהו. האמיר טען כי אין בין מצרים וקירנאיקה הסכם להסגרת נרדפים פוליטיים; שהפליטים חסו בצל ביתו, ועל כן לא יוכל להסגירם מבלי הפר את המסורת הערבית; ושכגלל צאתו ללונדון לדאוג לעניינים דרו-פים לא יוכל לספל יותר בבעיה.

בינתיים, נתעורר חשד גם ביחס למזכיר הקונסוליה המצרית בבנגאזי, שאף הוא שייך לאחים המוסלמים וסייע לבריחה. הוא נצטווה לשוב לקהיר, סירב וביקש את חסות השלטון הבריטי בבנגאזי. כתגובה סגרה מצרים את גבולה עם לוב.

אולם היה זה רק סכסוך ראשון בסידרה, שהביאה לאידריס אל-סנוסי את הכינוי "עבדלה מספר שנים" במרחב.

לפני כמה חודשים, בעת הדיונים באו"ם על הקמת לוב, מדינה עצמאית, דרשה מצ-רים מלוב את רמת סולום, ליד החוף, ומדבר ג'חוב בדרום, בטענה כי הגבולות אינם טבעיים. הדרישה נדחתה ואל-סנוסי הבית בפני הליגה הערבית הצעה לגנות את דרישות מצרים. הוא עודנו מחכה ל"תשובה.

לאידריס אל-סנוסי, שגלה מארצו למצרים לאחר הכיבוש האיטלקי, אין אוהדים רבים בחוגי הליגה בגלל עקשנותו הגאה של בן המדבר הזה. לכן, כאשר נתקבלו בברכות בריטניה, צרפת, ארה"ב, יון, אי-טליה ועוד על פתיחת המועצה המכוננת

פארוק מכה במונטה-קרלו בעד הישגיו שלו.

החדשה, בלט העדר הברכות של השכנים המצריים.

ארט'אה

כולם שבעי רצון

ב-25 לנובמבר אשרה הועדה המדינית המיוחדת של האומות המאוחדות את ההצעה להקים פדרציה של חבש ואריתריאה, תחת כתר הקיסר החבשי היילי ("גור-אריה" ו"הודה") סילאסיה. בכך מסתיימת פרשת הדיונים על עתידן של מושבות איטליה

לשעבר, לאחר שכבר הוחלט על הקמת מדינה עצמאית בלוב (ראה "לוב").

בהתחלת הדיונים עמדו לפני הועדה המדינית 5 הצעות:

- (א) עצמאות גמורה לאריתריאה כעבור 10 שנות נאמנות בריטית-איטלקית.
(ב) דומיניון משותף בין סודאן וחבש על אריתריאה.
(ג) איחוד מלא עם סודאן.
(ד) איחוד מלא עם חבש.
(ה) פדרציה עם חבש.

כבר בתחילת הדיונים נפלו ההצעות לאיחוד עם סודאן, מאחר שסודאן עצמה אינה עצמאית (היא נתונה תחת דומיניון אנגלו-מצרי) וההצעה לאיחוד עם חבש, לאחר התנגדותה של רוסיה, שתבעה עצמאות מלאה לאריתריאה או נאמנות או"ם. תחת לחץ אמריקאי נפלה ההכרעה ל"טובת פדרציה עם חבש.

אריתריאה, השוכנת מצפון מזרח לחבש, על שפת ים סוף, מונה כמיליון תושבים שאינם מהיום יחידה גזעית אחת. מחצית התושבים הם מוסלמים התובעים עצמאות או איחוד עם סודאן המוסלמית, הגובלת עם אריתריאה מצפון ומערב, והמחצית השנייה קופטים (נוצרים) השואפים לאיחוד עם חבש.

הבש מרוצה. חבש, המונה כ-10 מיליון תושבים, אף היא מחולקת לשני מחנות דתיים — 75% קופטים ו-25% מוסלמים. איחוד שתי הארצות, או פדרציה ביניהן, יוצר מיעוט מוסלמי ניכר במדינה החדשה, אשר יוכל להבטיח לעצמו אוטו-נומיה מסויימת.

החלטת או"ם עוררה אי-מונחה רבה באריתריאה, אולם נראה כי במקרה זה, מצאו האומות המאוחדות את הפתרון הנכון. פתרון אחר היה גורר אחריו התמרי דות הקופטים של אריתריאה, בתמיכתם הפעילה של הקופטים בחבש, ותמיכתם (העקיפה) של הבריטים, התרדים מאד לכל הנוגע לבטחון יס-סוף ותעלת סואץ.

נמוק חשבו אחר שהגיע את ארה"ב לתמוך בהצעה זו היה כלכלי ביסודו. ארה"ב לא רצתה להקים מדינה ללא הצדקת-קיום כלכלית אשר תצטרך לתמוך בה אחרי זמן קצר.

לגבי חבש, אין טוב מן הפתרון הזה, מאחר שהוא פוטר אותה מתמיכה במדקופ"טי ומאידין יש בו כדי לספק את המוסלמים המתונים של אריתריאה (לרוב סוחרים ו"פלאחים). והעיקר: חבש מקבלת מוצא לים סוף.

איראן

ועזוע לא נעים

במסות המערב הכינו הגנרלים את תכניויותיהם, בסמנם בצבעים שונים את בס"סיהם ובס"סי האויב. בכל מקום, שנפל חשד על יציבות המשטר, או העם, הופעלה תוכנית מרשל.

אחד המקומות הללו היא איראן, אחרי הכונת המרד הקומוניסטי באור-ביג'אן בשנת 1947, הטיל על עצמו ראום ארא, "האיש החזק" של איראן, להוביל את ארצו בשביל הזהב. צעד ראשון היה קבלת עזרה חומרית וצבאית מהמערב. עתה קיבלו האינטרטגים המערביים ועזוע לא נעים. שוב הוצאו המפות המסור מנות בצבעים שונים והוחל בבדיקה נוספת של חוליות המגן.

כי פתאום נוכחו האמריקאים לדעת, כי גם אחרים יכולים "לשחק בתוכנית מרשל". הרוסים חתמו על חוזה מסחרי עם איראן, ונלקחה מאת האמריקאים הרשות לשדר לרוסיה על גלי "קול אמריקה" מאיראן. כבר מזמן חוששים השלטונות האיראניים למהפכה חדשה, אין זה בגלל פעילי-תה של המפלגה הקומוניסטית "סודה" (ש"מספר חבריה ירד מ-200.000 ל-2000 הפועלים במחצת), אלא בגלל התנאים האיומים שבהם חי הרוב המכריע של התושבים ("העולם הזה" 677).

ראום ארא, ראש הממשלה, החליט להשתמש בקלף האמריקאי ולפתוח במשא ומתן עם הרוסים. אין זה מענין אותו אם מערכת החישובים העולמית מזועזעת, העיקר בש"בילו, שעל ידי "הרתקת" האמריקאים מב"טיח הוא את שלטונו, כי הרוסים יבטיחו לא להתערב בעניינים הסנימיים ו"סודה" תשקוט.

חינוך בסימן הצלב

היה מוכר ע"י הממשלה כבית-ספר עממי ותיכון. עתה לומדים בו 150 תלמידים (מהם 120 יהודים), בכיתות הנמוכות.

חובש או-הפקרות? התלמידים הם, ברובם המכריע, בני משפחות, שרק עתה עלו ארצה והמדינות את הקולג' על בתי הספר העבריים.

אחת הסיבות לכך היא גישתם של ה"אחים" לחינוך התלמיד. ה"אחים" הם תלמידי מדרשות דתיות ותפקידם מצטמצם בדרך כלל בהוראה — בעיקר חילונית; לעומתם ישנם ה"אבות" שהם כמרים, כווגמת רבנים יהודיים, ועובדים גם כמסיונרים בכל רחבי העולם.

לפי דברי הפריר (אח) זראר, אנגלי רוה וממושקי, המנהל את הקולג' הצרפתי והנמצא בארץ כבר 21 שנה, מדגיש בייס זה את החינוך, יותר מאשר את הלימוד.

"העם היהודי תמיד היה מדוכא", הוא מסביר, "לכן ילדיו שנולדו כאן, באוירה חופשית, נהנים מיחס סלחני מאוד. אולם חופש וסלחנות יתרה יכולים, על נקלה, להסוך להפקרות אצל ילדים".

הורים, שהחינוך העברי "הפרוע" מבהיל אותם, שולחים, לפי כך, את בניהם לקולג', שם יקבלו גם לקח משמעת, כפי שקיבלו גם בזמנם, במסודות דומים לזה, בארצות מוצאם.

"מצטערים, אין מקום." כבר לפני התחלת שנת הלימודים היו כל בתי-הספר התיכונים בתל-אביב מלאים, ובכל מקום נתקל אחוז מסוים של תלמידים בתשובה: "מצטערים, אין לנו מקום". ואילו כאן, אפשר להרשם אפילו עתה, למעלה מחודשים אחרי התחלת הלימודים.

מאז פתח מספר התלמידים בקולג', הותקנו שני חדרים גדולים כחדר לינה לתלמידי פנימיה. שרות זה הנו בעל ערך רב להורי התלמידים, הגרים בדרך כלל בצפיפות, ואשר הטיפול בילד הוא מעמסה לגביהם.

מלבד התלמידים היהודים, גרים בפנימיה גם ילדים נוצרים, אשר הוריהם גרים בהיפה או ירושלים. כל דיירי הפנימיה אוכלים ולנים במקום (תמורת תשלום חודשי של 20 ל"י), ועליהם להביא אתם את בגדיהם ופנקסי תלושי המזון שלהם. מלבד זאת מביאים הם את מיטותיהם. ואפשר לראות באולם הגדול שורה ארוכה של מיטות הברזל הסטנדרטיות, שהסוכנות מחלקת לכל עולה חדש העוזב את מהנה העולים.

"תפוקה גבוהה." חבר המורים מורכב מחמישה "אחים" וארבעה מורים "ציביליים" אחרים המלמדים, בדרך כלל, את הכיתות הגבוהות יותר. ארבע מורות מלמדות את השפה העברית.

חינוך הלימודים בכיתות הגבוהות, היא התוכנית הרגילה של בתי-הספר התיכונים הצרפתיים, אך כוללת גם לימוד של השפה העברית.

בכיתות הנמוכות, ניתן דגש חזק יותר על עברית (במקום שעתיים לשבוע בזמן המנדט, לומדים התלמידים שלוש שעות ליום). לעומת הכיתות הצפופות של בתי-הספר העבריים, תנאי הוראה בקולג' הם כמעט אידיאליים. מספר התלמידים הממוצע לכיתה הוא 29, ומאפשר למורה להקדיש תשומת לב לכל תלמיד ותלמיד, לפי כשרונו. העבודה מעייפת פחות, "התפוקה" גבוהה יותר.

זהו גם יסוד גישתם של ה"אחים". בזמן ההפסקות בין שיעורי רים, יוצא המורה יחד עם התלמידים לחצר ומארגן את משחקיהם (יחד עם שיעורי התעמלות ותחרויות ספורטיות זה תופס חלק ניכר מומנו של התלמיד).

"אנו תמיד משתדלים — בכל ארץ שאנו מלמדים בה (63 ארצות, 390,722 תלמידים) — להחזיר לתלמיד את השאיפה לקחת אורה נאמן ויעיל. ואחד היסודות הדרושים ביותר, כי הוא המתנת ביותר, לנוער הישראלי הלומד, הוא גוף בריא... ספורט", אומר "אח" בהצביעו על ילדים הרצים בחצר.

מיסד תרבותי או דתי? הקולג' מתקיים משכר הלימוד בלבד — לעומת 10 קומות ל"י בממוצע בייס תלכוני עברי. הדבר היה קל, כאשר היו כאן מאות תלמידים, אולם עתה, תנאי המורים, הגרים במקום, קשים למדי.

מצבו ה"פוליטי" של הקולג' עדין יותר ממצבו התמרי. בפי חוגים רבים הוא נקרא "מיסיון" וקשור עם הותיקאן, למרות הכח שותיהם של ה"אחים". אין להם עם הותיקאן, הם טוענים, אלא הקשרים הרגילים של קאטולים עם הכנסייה, והקולג' נמצא בחסות השרות היפולומטי הצרפתי, כמוסד תרבותי, ולא כמוסד דתי.

נוכח דעות אלה, בוטלו גם השיעורים בבית החדשה (שהם בדרך כלל קודש בכל מוסד נוצרי) ולא ניתן כל חינוך דתי. "אני בכלל איני יכול להבין את עמדתם של כמה חוגים יהודיים, מתלונן הפריר פוליקאפ, ג'ונגי לבני, בעל זקן ארוך ו"בווער". "הרי המוסדות שלנו ידועים בשל פעולה להצלת יהודים בימי המלחמה, מרדיפות הנאצים".

הוא ממשיך לספר על מקרים רבים, שהוא יודע עליהם, ועל כמה מקרים שהוא השתתף בהם באופן אישי.

בקולג' של הספלין, בצרפת, ניתנו תעודות מורים ליהודים בימי הכיבוש הגרמני. בבולגריה שימשו הקולג'ים גם כמרכזי הברחה מוזן ורפואית ליהודי יוון, או מחסה, ליהודים שביקשו לעבור את הגבולות לתורכיה.

"אין מטרת בתי-הספר שלנו, — שנוסדו עלידי זין בטיסד דה לאסאל, יוצר בית-הספר היסודי הראשון בעולם בשנת 1561 —

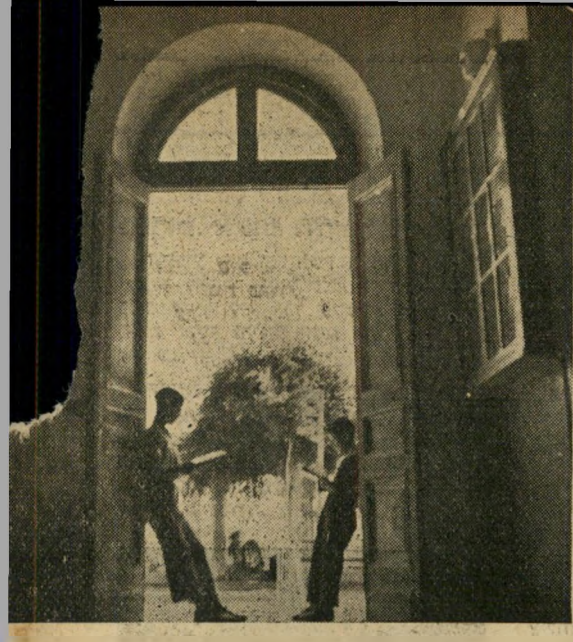
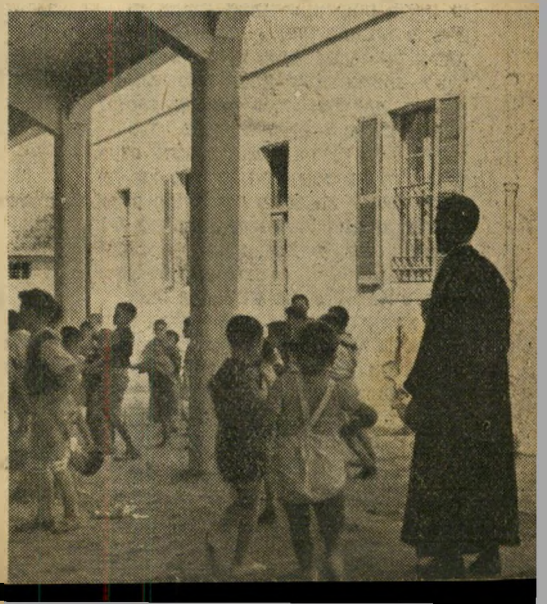
צלומים : מקסים סלומון

אדם העובר ברחוב הראשי, המוביל לענימי, (פעם קראו לו שארע סאוואניני, עתה הוא רק רחוב מס. 4 יפו) לא יקדיש כל תשומת לב לשער הברזל הנפתח רק פעמיים ביום, לתת מעבר לקבוצות תלמידים קולוניים ורועשים.

אולם בני הישוב הישן, אלה שהכירו את תל-אביב לפני היותה לעיר הראשונה בארץ, יזכרו היטב את המקום, על השלט העגול מעל לכניסה, הנושא את הכתובת הצרפתית: "קולג' דה פיר — מוסד צרפתי". זהו בית גדול, בן שלוש קומות, המשקיף על פני יפו ותל-אביב, והוא אחד ממוסדות החינוך הותיקים ביותר בארץ — בית הספר קיים כ-60 שנה — וברשימת תלמידיו לשעבר נמצאים שמות כרוקה, שלוש, ועוד אחרים, העומדים עתה בראש המדינה והצבא. לפני מלחמת העצמאות הגיע מספר תלמידיו ל-600 (רובם ערבים-נוצרים ומוסלמים ובי"ס יהודים).

משמעת ונימוסים. שני ילדים אלה (למעלה) הפ' ריעו בשיעורים ונשקחו ע"י מוריהם למנהל. הם עתה מחכים לפני חדר המנהל העסוק, כינתיים, בהשגחה על הילדים המשחקים בחצר בית-הספר. (למטה).

להספיע על התלמידים שימירו את דתם. אין אנו מסיונרים, אלא מורים, הרוצים להחזיר רוח של אהדה ותרבות נאורה בעולם כולו, ללא הבדל של דת או גזע. הקולג' ביסו אינו נכלל ברשת החינוך הממשלתית, שהיתה אחראית על בתי-הספר ביפו ובשאר הערים הגטויות שאין להם מועצה מקומית. מאז סופחה יפו לתל-אביב, אחראית מחלקת החינוך העירונית לבתי הספר, אך הקולג' אינו מקבל תמיכה.

לעומת תלמידי בתי-ספר עממיים אחרים הנהנים מחוק חינוך חובה, משלמים כאן התלמידים שכר לימוד. אולם תעודה של בית-הספר, נחשבת בהוכחה מספקת כי האב ממלא את חובתו על פי חוק החינוך.

ישנם בקולג' תלמידים, ומספרם מועט למדי ואינו ניכר, שהוריהם העבירו מביית הספר היהודי לקולג'. אין הורים אלו עניים, או בלתי מרוצים מתוכנית הלימודים. המעשה שעשו אינו נובע מטעמים מיוחדים; הסבה היא פשוטה: בניהם נכשלו בבתי הספר היהודים.

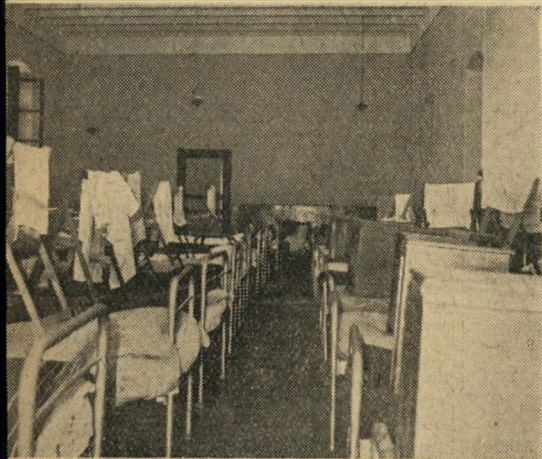
אחות עמים. אנטון ג'דאי הנוצרי, עבדאללה עימד המוסלמי, שניהם ילידי יפו, ולוטיין מירוני, היהודי, שעלה מצרפת לפני שלוש שנים, לומדים וחיים בכיתה אחת. מבלי שיפריעו להם כל הבדלי דת או עדה.

האם זה אה? לא מכבר עלתה ממצרים והביאה את ילדיה לקולני. עוד מימי ילדותה מכירה היא את המוסד הזה, וגישת ה"אחים" לתלמידים מוצאת חן בעיניו. כאן, כאן, היא אומרת, לא ישכחו ילדיה את השפות שכבר התחילו ללמוד בחוץ-לארץ, וגם ילמדו טפה חדשה: עברית.

אוכל ולינה. מלבד הגישה החינוכית ה"אירופית" והדגש על המשמעת, מושכים את ההורים השירותים המיוחדים: 55 תלמידים גרים במקום ורבים אחרים אוכלים בחדר האוכל המרווח, וחוסכים ע"י כך טירחה להוריהם. הכיתות הקטנות (שליש מגודל כיתות בתי-הספר העבריים) מאפשרות טיפול אישי בכל ילד.

פנימיה לתלמידים. שני חדרי לימוד הותקנו ל"אולס-לינה". התלמידים נוסעים הביתה רק בחופשות.

שיעור בעברית. האח פוליקאפ, ששפת אמו צרפתית, משגיח בשיעור העברי הניתן ע"י מורה יהודיה. רוב התלמידים יהודים, אך ישנם ביניהם גם בני עדות אחרות. בימי ממשלת המנדט למדו כאן עברית רק שתיים לשבוע. עתה — שלוש שעות ליום. (תנ"ך, דיקדוק, וכיו'.)

ה ע ס

עניי מלחמה בחנוכה

זו הפעם הראשונה, מאז 1945, נפל שוב צל מלחמת-העולם על ישראל. במשך תשש שנים היתה המלחמה נושא למאמרים, בדיחות, שיחות חולין, השבוע, כשנתברר כי הסינים פרצו לקוריאה, וכי הטלת הפצצה האטומית ודומת על סדר היום, החל כל איש לעשות בלבו את חשבון הנפש: מה יקרה למדינת ישראל הקטנה, המבודדת והמנותקת, אם תתעורר באחד הימים הקרובים ותקרא בעתון: מלחמה.

מול התחרות כזאת לא יכול ענין-המלחמה המקומי, הקטן, להטיל את הצל הראוי לו. "הליגיונרים הקימו מחסום על הכביש המוביל לאילת" צעקו הכותרות. אמנם, הסתבר שה"מחסום" לא היה אלא שלט אדיב למדי על הכביש ועליו כתוב בעברית כי אין מעבר. התשובה היתה אדיבה לא פחות: קצין רכוב על גיפ מסר אולטימטום (משמע שהיחסים הישראליים-ערביים עולים לרמת התרבות האירופית). ואחר-כך ניגשו חיילי צ. ה. ל. וסילקו את ההודעה הירדנית. חיילי הלגיון והקפטן הבריטי הצעיר, נית.

ישראליים לא התרגשו אחרי מעשים הרבה יותר אימפולסיביים.

התוצאה העיקרית של האינצידנט: הסיי כויים להתקרבות ישראלית-יוונית, שנברו אחרי הסכסוך הפרטי בין פארוק והמלכה פרדריקה (ראה מדור "במרחב") נראו שה"מע רופפים ביותר. ורק ציאוס ואפרודיטה קיבלו את ראש הממשלה בסבר פנים יפות. בהיותם עשויים משיש לא יכלו להתרגש.

ממקדשיה הקלאסיים של יוון, טס ראש-הממשלה לאוקספורד, לשם השתלמות-בידיעותיו הקלאסיות, וכפי שטוענים יוד-עידבר: לשם דיון על האמנה היסתיכונגית, שתכלול גם את יוון, תורכיה (שם ביקר משה דיין) ומצרים (ששר-החוזק שלה שוהה אף הוא בלונדון).

הכנסת

הסקה מרכזית ופנינים

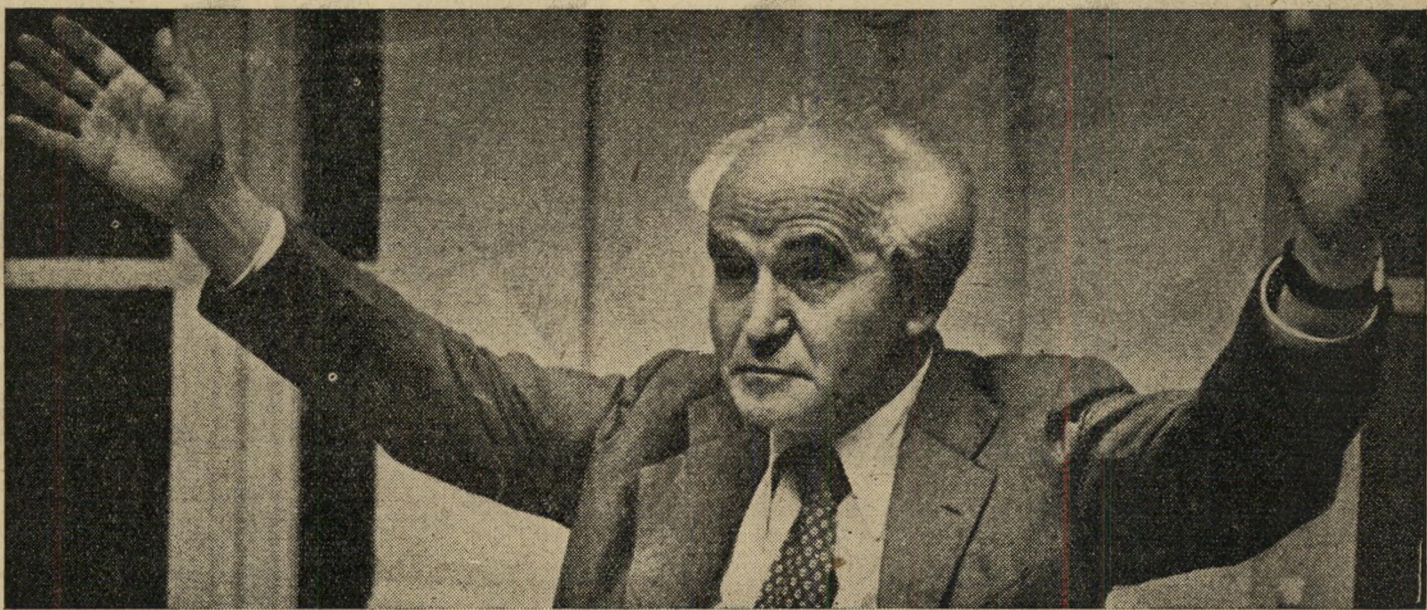
באותו יום, שהופעלה לראשונה ההסקה המרכזית בנינו הכנסת החודש, שברחוב המלך דוד, איחל יושב ראש הכנסת אריכות ימים ובריאות לנשיא המדינה — ליום הולדתו ה-76, וביקש את חבר הכנסת אלי-עזר קפלן (ששהה בעת המשבר. הממשלתי

אותה אשה היתה עושה תמיד את ההיפך ממה שביקש בעלה. עד שהתערב בנו, וכאשר האב ביקש מאמו שתבשל שועיית אמר לה (הבן): אבא אמר שתבשילי עדשים; והיא — כמוכן — בשלה שועיית.

מזכיר מק"י גבה המצח, מיקוניס, רעם נגד רחיהם המפורזים של יבואני חמרי הבניין (400-300) והבטיח, כתשובה לקריאת בנינים של סרלין (הציונים הכלליים): "משטר קומוניסטי יהיה (בישראל) — מפני שהפועלים רוצים בו, וכאשר הפועלים רוצים בו, יכול להיות לך (המרכוז) רוב בפרלמנט, אבל הם ישיגו אותו". קריאה: "למה לא הצביעו בעדו?" מיקוניס, בהרמת יד מרגעת — "יצביעו יצביעו!"

אחר תבע ביטול זכויות היתר של בעלי ההון במדינה, ודרש מסירת יבוא חמרי הבניין לידי הממשלה, שתעמיד את מחיריהם תחת פיקוח חמור.

עשרת הדברות ורבע כנסת: סרלין, שתבע ליגליזציה של דמי המפתח, הזהיר בפני כוחו הריטורואקטיבי של החוק (ליום החקיקה בראשונה — ספטמבר 1943): בעיר כי דבר זה עלול לעורר אלפי תביעות להתחזרת דמי המפתח, ומכאן — אי יציבות כללית במשק.

דוד בן-גוריון באותונה, שאלה קרה

דנה בתקציב משרד החינוך והתרבות — באיחור של המשנה חדשים — בגודל 4.678.500 לירות — מהן עשרות אלפים לארגוני הספורט במדינה.

פנקס, כיו"ר ועדת הכספים, ניבא על צנע בחינוך — הקטנת שעות הלימודים בבתי הספר של היישוב הוותיק, על מנת להבטיח כוחות הוראה לילדי העולים.

העבירה לממשלה, לטיפול, הצעה ל-סדר היום של ספיר (ציונים כלליים) על המצב העגום של הפרדסנות, עם המחירים הנמוכים עבור הפרי באירופה.

וקבלה את חוק מס נסיעות לחוץ לארץ (מס מקסימלי של 50% ממחיר הכרטיס).

ה א ש ק

עקשן מסיבי

אם לא הצלחתי בענין המיליארד ה"אמריקני, נשתדל להפיק מיליארדים אחרים" — הרהר שר האוצר, אליעזר קפלן, לאחר שהיה של 4 שבועות בארה"ב. מתוך תקווה הפנה את צעדיו מניו-יורק ללונדון, מושבה הקבוע של חברת האשלג הא"י.

אם ביחס למיליארד הוולגריים היה רצון טוב רק בצד אחד — בצד הרוצה לקבל, הרני בים המלח טמונים באמת מיליארדים המחכים למקבל: כ-22 מיליארדים כלוריד מגניון, 11 מיליארד כלוריד נתרן, 6 מיליארד — כלוריד אשלגן, כמיליארד — ברז — מין מגניון (מגנזיום) וכו'. אולם ש"לש שנים עברו מאז שיתוק מפעלי האשלג בסדום, ר"כחונתיה הכנות של חברת האשלג, בנר גע לעתיד המפעל בישראל, עוררו הסתייגויות שונות.

אם מדברים על ים המלח ומפעל ה"אשלג, עולה מיד שמו של משה גור-בומייסקי. האיש ש"גולד בסיביר, למד בבתי ספר טכניים גבוהים ברוסיה וב-גרמניה. הרעיון עלה לראשונה בדעתו בזמן ששהה בגר-מניה. זה היה בש-נת 1906, ואז בא בדברים עם פרופ' אוטו ורבורג. בעקבות הרעיון התלה עבודת הכ"נשה נובומייסקי עלה ארצה, התישב בגרה בבית ובאחוזה, שמצאו חן בעיני אביו — אחוות דב שפק לובובסקי.

הוא החל עורך בדיקות כימיות אנליטיות של מי ים המלח. הבדיקות נמשכו בעקשנות יהודית, ובשנת 1930 (שנתיים אחרי שנשא לאשה את בתו של יצחק גידין — ברטה) התחילה חברת האשלג בא"י בפעולת"תיה, כתברה בעלת זכויות מאת ממשלת המנדט הבריטית.

אם כי הוקמה החברה בזימה יהודית ובהון יהודי, הועמדו בראשה דוקא אישים בריטיים. כיושב ראש הנהלה מונה הרון ליטון, מ"מ המשנה למלך ההודי לשעבר, ומי שהיה מושלה של בנגל; והלורד גלני קובר, ראש החברה המסחרית הידועה "טני-נט", בעלת מפעלי אשלג בארצות אחרות, קיבל את הסוכנות הראשית לשיחוק תוצרת החברה.

"שנור" — ביזנס. התעשייה הגרמנית לא קיבלה באדישות את הקמת מפעל מת"חרה רציני בישראל; בשיתוף פעולה עם הטרנסטיים הצרפתיים, החלה במלחמת תגורפה נגד מפעלי האשלג בישראל, מתוך גמגמה להתחנק ע"י מלחמת מחירים ולחץ כלכלי.

החברה הא"י, לאחר מאבק קשה, הח"זיקה מעמד, ובסוף 1947 הגיעו רוחיה ל-2/2 מיליון ל"ש, לעומת 23 אלף ב-1932.

עם פרוץ מלחמת העצמאות שותקו לגמרי מפעלי האשלג. החלק הצפוני, שנתפס בידי הלגיון, הוא עיקר המפעל. החלק הדרומי שמוקם עתה הוא, למעשה, מפעל חדש לגמרי. היתה זו פגיעה חמורה בכלכלה: האשלג תפס מקום שני בייצוא אחרי פרי

כלכל, דומה שרוצים לחנך (בהסתמכו על דברי בר-רביהאי ממפא"י) את הציבור בישראל למידות טובות. מן הראוי אם כן לקחת את עשרת הדברות ולהפיצם בין חברי הכנסת. לשאלתו של כסה ממפא"י — "האם תקבל אותם כחוק בכנסת?" — עונה סרלין: "כאשר הממשלה תביא זאת כהצעת חוק, ניוועץ בסיעה ונענה לך".

פנקס (דתיים) דחה את החוק. הוא נאלץ לגאום לפני אולם ריק כמעט, בפתיחת ישיבת הערב, והדגיש: "כבוד היו"ר, כנסת נכבדה, או יותר נכון רבע כנסת נכבדה!" וזה ורהפטיג מעמיק המחשבה והרציני, מהיר הדבור ובעל המבטא הליטאי תבע קביעת שיטת זכויות בכורה; העדפת בנייה וזלה ואיסור בנייה לוקוסוס.

אחר חלופי דברים בין אלישר לפרמינגר (מפ"ם)... "לשני אנשים ועשרה תחולים זה (שלושה חדרים) לוקוסוס... אלישר: "אצלנו אין תחולים — עכברים יש לי בשבילך". עולה כסה (מפא"י) רחב הגרם ובעל המבטא הרוסי, הלוכז חולצה פתוחה ומשבח את החוק.

הצירים מנמנמים בכורסות רפודות צור חום (להבדיל מהכורסות הירוקות של שרי הממשלה ויו"ר הכנסת ושני סגניו). והיחיד המקשיב בהתמדה לדברי הנואמים הוא ציר נצרת המפא"י — אמון ביגורה המקריח והממושקף. הוא חוזר ומתקין את אזהרות מכשיר קליטת דברי התרגום שנית, כדי לא להפסיד מלה.

סופו של דבר — הצעת החוק עוכרת את קריאתה הראשונה ברוב גדול (15:43) כן קיבלה הכנסת: (לפני התפורה לפגרת חנוכה)

את החוק שהכנסת היא הקובעת (ע"י ועדת הכספים) את המכרות של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה.

הוקמת ממשלת ה"13 בארצות-הברית וכאנ"גליה) להצהיר הצהרת אמונים. שר האוצר גבה הקומה והקרה, שהיה לבוש חליפה אפורה בהירה התחייב, בקולו הצלול, לשמור אמונים למדינת ישראל ול"חוקיה, לקיים את החלטות הכנסת.

אחר הועמדה לדיון הצעת החוק לתיקון פקודת הגבלת שכר דירה (דירות, בתי עסק) — ההופכת קבלת דמי מפתח לעבירה פלילית. מאטר וקנס צפויים למשכיר דירה, או בית עסק, ללא הערכה מוקדמת של השכר ע"י הממונה לכך מטעם השלטונות. רבים טענו כי חוק זה נוגד את חוק עידוד השקעות ההון — מי ירצה לבנות, כאשר לא תובטח אמורטיזציה מהירה ע"י השתתפות השוכרים בהוצאות?

החוכה הפך יותר ויותר לדרושיה בין מצדדי שיטת המשק החפשי, לחסידי מדינת הרווחה — כדוגמת אנגליה. אליהו מזר, איש החזית הדתית, בעל הזקן המכסיף, התרעם על הממשלה שדלתה פנינה זאת מתקנות שעת החירום, שהאנגלים התקינו לפני 7 שנים, כדי להנציחה במדינה. והרי "עניין דמי המפתח... הפך למושג ברור ומקובל במדינה והג"לת מס הכנסה קבלה אותו כסעיף הכנסה בכל בית חודש... "ומה" המשיך לנדאו (חרות) "יהיה אם יוכח... שבעל בית לקח דמי מפתח, והממשלה לקחה 50% מדמי מפתח אלה לקופתה (כמס הכנסה) — האם שר האוצר או שר אחר בישראל, יתחלק גם עם המאטר שיוטל על אותו בעל בית?"

אשה קנטרנית ומשמר קומי-ניסטי: מפ"ם, שתמכה בחוק, תבעה בפי חנו רובין, שהממשלה תקבע נורמה של דיור לכל אורח במדינה. אחר נקם הרב שאג (דתיים) ברובין אשר אמר, כי הוא תומך בחוק, מפני שמזר מתנגד לו — הרי זה מזכיר את האגדה התלמודית על האשה הקנטרנית.

שפיקד עליהם, הסתכלו במחזה ב"התאפקות מופתית", עד שהתפתחה חליפת פגיונים קטנה. המחאות הומטרו על פקידים אר"ם, כרגיל. אולם הפקידים האומללים, לא היתה דעתם פנויה לכל אלה. הם הסתכלו בחרדה — ממש כמו שולחי המחאות בתל-אביב וב"רבת-עמון — לעבר ההרים המושלגים של קוריאה.

האשלה

ציאוס לא החרגש

במלון "ריץ" סערו הרוחות. "אתם עשי"תם אותי לצחוק!" צעק נכרי נרגז (בעל גיב יוני מובהק) "הסוכנות שלי מחזיקה אותי בישראל, לא כדי שאכתוב על צריפר-נים וצנע, אלא כדי שאשלה לה סיפורים כגון זה!"

"זה" היה סיפור נסיעתו של דויד בן-גוריון לנופש ביוון. סיפור שהועלם מי עיני העותונאים המקומיים והזרים עד שהיה מאוחר.

אלה הסערה ב"ריץ" היתה רק זעזוע קל, בהשוואה לסופת-הרעמים, שהתחוללה אותה שעה בעתונות היוונית. ראש ממשלת ישראל ירד מן המסוס, פרש את זרועותיו בתנועה של דחיה וביקש לסלק את כל העותונאים והצלמים היוונים שבאו "לכסות" את המאורע: ביקורו הראשון של ראש-ממשלה ישראלי ביוון, מאז ביקורו של אלכסנדר מוקדון, ראש ממשלת יוון בשעתו, בישראל. לא ברור מה אמר אלכסנדר הג"דול לעתונאים ולצלמים הישראליים, אך קשה להניח כי הצטיין באותה מידה של טאקט.

העותונאים היוונים לא היו רגילים ליחס כזה. הם הקימו צעקה גדולה: פגיעה באד"י בות הציבורית, זלוול בזכויותיה של ח"י-תונות החפשית, ואילו ראש הממשלה, ש"דעתו על העתונות (שכולה "צהובה") ידועה היטב, לא התרגש כללה. הרי העותונאים הי

עליך לשרת את המולדת. קרא את כל אלה ותשתדל להביא לנו ידיעות... החוזר הכלי שאלות ביחס למספרים שעל הסנקים, על אורזונים, שדות תעופה, צנורות מים, כבישים חדשים, מושבות חדשות וכו'. מלבד זה בקשו ממנו המצרים שיספק להם את כל התענוגים העבריים, מקול העם ועד ל"חרות". אמר חליל: "אבל אני לא יודע לקרוא עברית ואני לא מבין מאומה בענייני שדות תעופה". השיבו לו: "אנחנו כבר נדע לפענח".

מרגלית. ברור — השיב לעצמו — זהו מושג יחסי מאד. מתוך ההיסטוריה או למדים, כי מי שהיה לגיבור לאומי בעיני עם אחר, לא היה אלא מרגל שפל בעיני האחרים.

אילו היה זה יהודי, טען הסניגור, הייתי מצדיק עונש חמור יותר, אך סוף סוף, הרגש הלאומי של הנאשם, לא רק שלא עצר אותו ממעשהו, גם הוסיף עוד למעשהו איררה של גבורה. בעצם, לא ראה חליל את כל העניין אחרת, אלא כך. כאן

הכוש הגוי, הוריו ומאיר הפנים — רלף בנץ. ועתה, בשמוע צפירה כי בנץ זכה בפרס נובל" לשלום, ומסתבר כי קבל בודאי המון מכתבי ברכה עם בולים מכל קצוי תבל, כתבה את המכתב הבא "למתוך בפועל": "ד"ר בנץ הנכבד!

אולי אתה לא זוכר אותי, אבל אני זוכרת אותך היטב. אני הייתי באה תמיד, עם אבי, למסיבות העתונאים ב-מלון "ציון" והייתי מחכה בצד, עד שאבא יגמור ונלך יחד הביתה.

עכשו, אחרי ששמעתי כי זכית ב"פרס נובל", נזכרתי בך, והחלטתי לשלוח לך מכתב. אני מצרפת כמה בולים ישראליים, ובאם יש לך רצון שלח נא לי בולים מארצות אחרות, ונתחלף.

צפירה זרחי. הטריח עצמו רלף בנץ, והתפנה מטרדותיו הבינלאומיות, וענה לילדה החיפאית. הי' מכתב נשלח על טופס של האומות המ' אחדות בניוירוק, בתאריך 9 לנובמבר וזו לשונו:

צפירה היקרה! רב תודות לך על מכתבך הגאה מ-29 ספטמבר. אני מעריך מאד את הרגשות שאת מביעה במכתבך. אמנם, אני נזכר בילדה קטנה שהיתה נוהגת לעמוד בצד מלון "ציון" בחיפה.

כנראה שזאת היית את. אני שולח לך כמה בולים לאוסף שלך. הייתי שולח לך יותר, אולם, כמוכך, אני עצמי שולח רק את הבולים מן המכתבים המכוונים אלי אישית. נוסף לכך, בנותי ג'ון וג'יימס אוספוט בולים, וכן גם בני רלף הצעיר שהוא עתה בן 7. בנאמנות שלך, רלף בנץ.

צפירה זרחי והבולים של באנץ' בלייק-טאכסט, תשובה חמה

מה כראי לדעת. אמנם החוזר הזה, כפי שהתברר אחר כך, לא היה אלא העתק מתוך ספר אלמנטרי על האינטליג'נס והוצאה אנגלית משנת 1936, אך המצרים חשבו לנכון להעתיק משם פרטים מתוך הפרק "מה כראי לדעת על האויב". במקרה אחר, במשפט דומה, שהתקיים בחיפה, נתגלתה אותה רשימה עצמה אצל נאשם אחר ב' ריגול.

המסיקו כבי' השופט ד"ר קסאן, שאמר מתוך חיוך: "נכון, כי הנאשם נראה אולי כגיבור בעיני המצרים, אך קשה לדרוש מבית משפט ישראלי שיתחנן אליו מתוך אותה השקפה..."

שלוש שנים — וחדושיים. קולו של הנאשם עצמו חרג בהחלט מכל המסגרת הזאת. הוא פשוט ביקש רחמים: "יא סידני, אמר, זהו החטא הראשון שלי והוא יהיה גם האחרון. לא ידעתי את מהות העבירה". פסק הדין — שלש שנים. המשפחה (שייכים זקנים, נשים רבות בפרוודור) שמחו מאד על התוצאות, אך לא כן חליל, שהשאיר בבית אשה צעירה, שחי עמה רק חדשיים...

חליל איברהים אל צאנע (הגיל בין 16 ל-18; בית המשפט לא יכול היה לקבוע במקום את הדבר) נאשם בהמש עבירות. על אחת מהן ויתר התובע, לאחר שהוא הודה באשמה וחסך לבית המשפט פרוצדורה ארוכה ועודיות רבות, לרבות זו של סגן אלוף מיכאל הנגבי. הנאשם הוא בידואי, בנו של שייך, והוא נודד ככל הבידואים. וכך נדד לעזה, מקום שם נמצא דודו והוא, דודו, בעל קשרים עם המטה המצרי. פעם אחת מסרו לו המצרים רשימה שה' כילה 14 סעיפים ואמרו לו "יא כליל,

ופעם אחת עבר חליל את הגבול לעזה ושם קיבל אותו הדוד בפנים יפות. הוא מסר את מה שידע והוא גם הביא את העתונים העבריים.

כל זה הובא עתה נגדו. הוא בעצמו סיפר על כל אלה למשטרה מיד כשנעצר. אולם החומר הזה לא הובא למשפט הזה כי כליל נאשם באיסוף ידיעות כדי למסרו למדינה שכנה, ולא על כך שמסר ידיעות. ומלבד זה, כפי שציינ' השופט בדבריו, הש' איר חליל בבית אשה צעירה...

כראי היה להודות באשמה... ברם השבוע, כאשר כבי' השופט קסן דן את שותפו של חליל לשש שנות מאסר, ציין בפסק הדין, כי הוא מצטער על שלא החמיר בדין כלפי צאנע. הנידון, עומר מר חמד שייך דיב, פקיד בממשלה הצבאי ב' באר שבע, לא הודה באשמה כדוגמת חברו חליל, ומשום כך נקראו למשפט עדים (מס' בה זו נערך המשפט בבלתיים סגורות). בעת שמיעת העדויות ראה בית המשפט מה חמורה היתה האשמה. "עומר מוחמד שייך דיב", אמר כבי' השופט, "אתה שנה-נית מזכויות מלאות כאורח המדינה היש' ראלית, ויכולת לנסוע לכל מקום בארץ, אתה גם ידעת, כי עדיין אין חוזה שלום עם מצרים..."

גם עומר הגיש ערעור לביה"ד העליון באמצעות סניגורו א. מ. וילנר.

הילדים שיחקו יחדיו

אחרי שקיעת החמה בא' בראש השנה אשתקד, הופיע במשטרת באר שבע בידואי בשם מוחמד עודה והיבי ואמר, כי בתו פטמה בת ה-12 נעלמה, והוא חושש שי' אירע לה משהו. לשאלת הקצין מה מניע אותו לחשוב כך, סיפר האיש, כי "הילדים מספרים שפטמה נחטפה על ידי חייל יהודי שנהג בגיפ".

פטמה נמצאה למחרת בחדר של בית עוזב בקרבת בית אשל. גופתה היתה מונחת בפנת החדר בתוך שלולית דם. הי' רופא קבע, כי כדור מכלי נשק חדר דרך סנטרה אל תוך ראשה. בנייתו הגופה בבית החולים "הדסה" בת"א קבע הפטולוג ד"ר לונטל כי בסרם נרצחה פטמה בוצע בגופה מעשה אונס.

כל העניין מצחיק... כך החלה פר' שת הרצה בקרבת בית אשל, שהביאה הש' (המסך "במדינה" — עמוד 10)

ההדר. גם החקלאות המקומית נפגעה, היא נתוקת מחוסר זבלים כימיים, בזמן שמיל-יארדים טונות זבלים טמונים בים.

בימים הקרובים יסולק המכשול האחרון, ושימש אמתלה לעיכוב הניצול מחדש של ים-המלח — חוסר תחבורה. נעשו כל ההכנות לסלילת הכביש סדום-באר-שבע, ומפעלי האשלג יהיו קשורים עם יתר דרכי התחבורה בארץ. חוסלו גם המכ"שולים להערכת מושב החברה מלונדון לישראל. 95% מבעלי המניות של אפ"ק הסכימו להעברת חברת אפ"ק מאנגליה לישראל, בהסכמת הממשלה הפדיתית. הי' תקדים הזה "מריץ" גם את חברת האשלג ללכת בעקבות אפ"ק. אם לא הצליח ה"שנור" יצליח ה"ביונס". אין מליארד דולארים, אבל מיליארדים טונות של אשלג, מגנזיום, ברומין וכו', מחכים לניצולם. הדו"ח של "הועדת הופייץ", על אופן ניצולם היעיל של אוצרות ים-המלח, מצא שנעשו "שגיאות" רבות, ולא נוצל כל מה שאפשר היה לנצל. ממשלת המנדט לא היתה מעוניינת בניצול מלא, ואף לא חברת "טונט" בראשותו של הלורד גלנקולר, אבל מה שלא עשתה חברת האשלג הבריטית תעשה, אולי, חברת האשלג הישראלית.

חידקים לפי נקודות

לפני חדשים התנהל ויכוח, בין כמה עתונים ומשרד הבריאות בקשר לפניצילין שנשלח לקוריאה. עתה מסתבר כי אמנם צדקו העתונים: הפניצילין שנשלח חסר בישראל. החישוב היה אמנם גיווני: כפי בור כך וכן שבועות עמד להתקבל מא' מריקה מטען גדול של התרופה החשובה, אך מפאת המלחמה בקוריאה, לא שמרו היצואנים של על הבטחתם. התוצאה כיום: מחסור חמור ומצב שבו על "סבא אספי" ריץ" הוטל לרפא דלקת ריאות...

אחת המחלות הקשות היא "מחלת פרק-נוזן" המתבטאת, בין השאר, ברעידת הי' רגלים והידיים. באמריקה מייצרים עתה תר"פ פת פלא נגד מחלה זו ("ארטן"). אולם הי' אנשים הקובעים בישראל בעניינים אלה לא ראו, כפי הנראה, עד כה את חשיבות הי' דבר והתרופה לא הובאה, על אף הדרישה גבוהה. משום כך משיכים כמה מאות החולים לרעוד. ייתכן, כי לוא היתה מחלה זו מחלה המונית, היה הובר משכנע את השלטון, אך "מעוט" כזה אינו בעל חשי-בות. קשה גם לטעון, כי התרופה נחוצה כאן למזבזבים (אחת הטענות), מאחר שלא מתקבל על הדעת, שאדם איתן ברגליו יז' ריק לעצמו סתם ככה, לשם תענוג, את התרופה הזאת. והוא למעשה הדין ברוב התרופות, ואפילו באבקת חלב, שאין מא' כילים בה ילדים אלא על פי הוראות הר"פ פא.

פנקסי תלמידי המחלות. יש הי' טוענים כי תקלה אוכל יותר מדי. כדי לבסס טענה כעין זו מביאים חוות דעת של כמה רופאים, העושים חישוב של קלוריות וי-טמינים ומגיעים למסקנה, כי אפשר לחיות עם ביצה אחת פחות בשבוע ואפשר, בפרט כשאין ברירה, לא לאכול בשר בכלל. ואולם אחר לגמרי הוא הדין כשהמדובר הוא בת' רופות. את ההבדל הזה לא הבינה הממשלה עד היום.

המחסור החמור בתרופות במדינה מוכיח ראשית, מתלוננים הרופאים והרוקחים: אי אפשר למסור את החלוקה של מצרכים חיוניים, כגון אבקת חלב לתינוקות, למש' רד הקיצוב והאספקה. הוא הדין בצמר גפן, הגם שצמר גפן איננו נמכר על פי רצפטים של רופא, כדוגמת אבקת החלב. אך בארץ קיים כיום מצב אחר, כאשר מש' רד האספקה הוא בעל הסמכות העיקרית, ביחס ליבוא תרופות וחלוקתן בין הרוקחים. כתוצאה מזה, טוענים הרוקחים, נוצר עתה, מצב קשה בשוק התרופות. ובעיקר, טר' ענים הם, אי היעילות של הגורמים הנוגעים בדבר היא היא שגרמה למצב הנוכחי.

קשרים צפירה קיבלה בולים

צפירה בת 9 1/2, בתו השחרחרת של שלמה זרחי, סופר "דבר" בחיפה, נכונה מכבר למקצוע העתונאות. היא היתה רגיזה להתלחת אביה למסיבות העתונאים השבר' עיות, שנערכו מטעם מטה או"ם במלון "ציון". בחיפה. שם גם הכירה לדעת את

זהה את עצמך

תמונה זו צולמה ביום הראשון, 3.12.50, בתחנה המרכזית בתל-אביב, בתור האוטובוסים לחיפה. קורא שיוחה את עצמו ויופיע ראשון במערכת יזכה בפרס של 2 ל"י. בפרס של לירה כל אחד זכו שבוע שעבר דוד שוארץ, רח' טרומפלדור 48, תל-אביב, ויונבד לוי, רח' בית-יוסף 9, תל-אביב, שהופיעו שניהם במערכת ביום הי' בשעה 8.15' באותו רגע בדיוק.

השלטון הצבאי התורכי : ג'מאל באשא, אויבס האכזרי של הלאומנים הערבים (בעל הזקן במרכז), מקבל את פני אנבר באשא, הדיקטטור התורכי-הצעיר (משמאל לג'מאל). בין אנשי המטה התורכי בולטים קצין הקשר הגרמני (הששי מימין) והאוסטרי (השלישי משמאל).

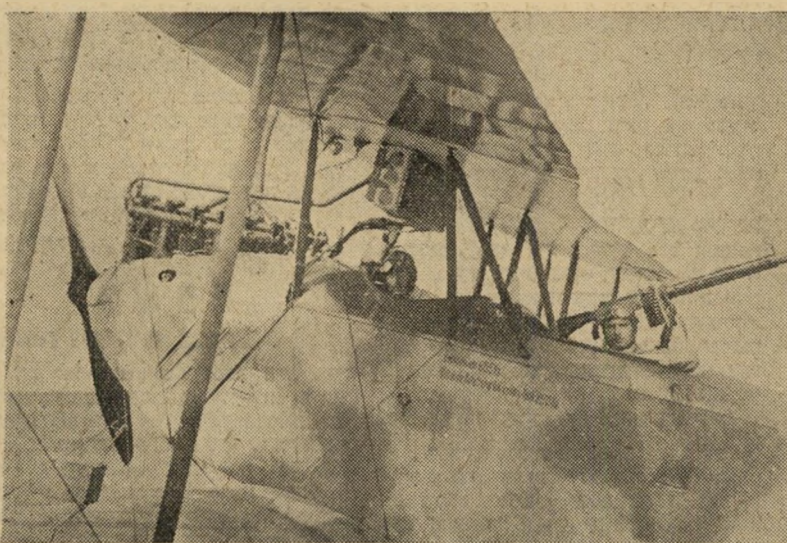
דצמבר 1914. דגל הצבא התורכי מתנופף על ארץ-ישראל העינים מופנות לסדבר, סיני.

9-12-1917

9-12-1950

תותחים אנטי-אוויריים : סוללה תורכית המטח הקרבי הגרמני-תורכי, המנהל את הגנת חבריסיס את העיר, ופעמיים הם מושלכים אחד

טייסים גרמניים כדי ליצב את קו-ההגנה עזה-באר-שבע ממריאים הטייסים הגרמניים באווירוניהם והולמים בסור הבריטי הכבד המתקדם. בקו החדש משתלט מצב קפאון, שהשתרר באותם הימים גם בחזית צרפת.

רפיה נפלה! במכת-נגד אסית אך אדירה מתקדם הגנרל מוריי האנגלי לעבר הגבול הארץ-ישראלי. התורכים ממשיכים לסגת.

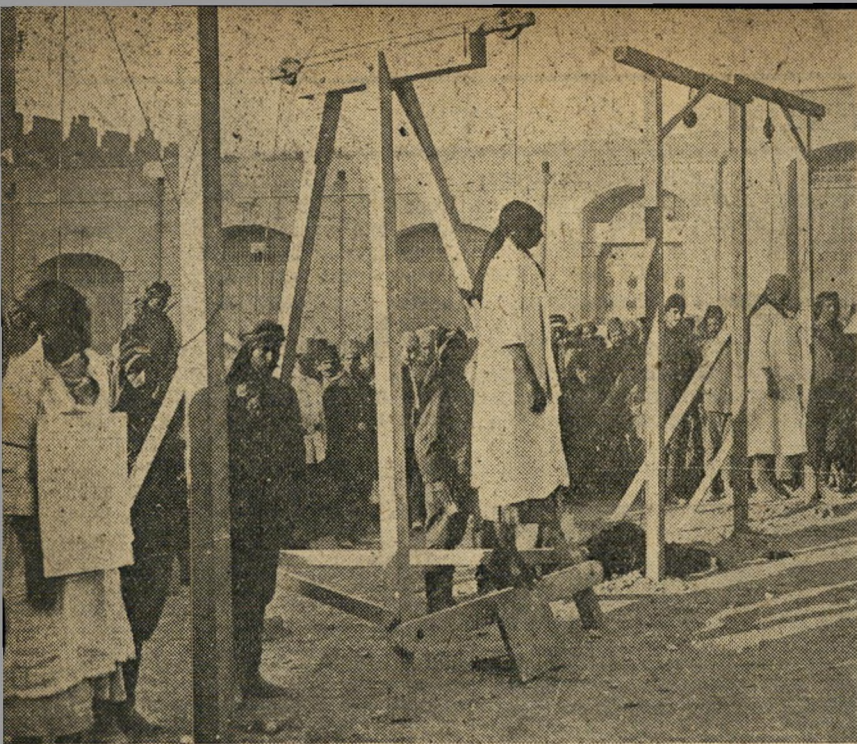
9 בדצמבר 1917 : ראש עיריית ירושלים נכנע לשני סרג'נטים בריטיים. לפני כן ניסה להיכנע לטבח אנגלי.

המאמץ האחרון : התותחים התורכיים בהרי ירושלים מניסים לשוא להדוף את ההתקפה הבריטית בראשית דצמבר.

הגנת-ירושלים. הגנרל הגרמני קראס פון קראסני שטיין וראש מטהו האוסטרו-הונגרי באוחל חמטה.

עריקים תורכים ניתלים בשער יפו. ההתקפה על התעלה נכשלה כשלוון חרוץ. התורכים נסוגים מהר סיני. בצבאם מתפשטת הדמורליזציה. ג'מאל מחליט: ענשים לדוגמא.

האוסטרים באים תותחנים של הצבא האוסטרו-הונגרי עוברים על פני מגדל דוד, שנה שהצבא התורכי מתקדם לתעלת סואץ. לצדי הסוד האוסטרי: יהודי ירושלים

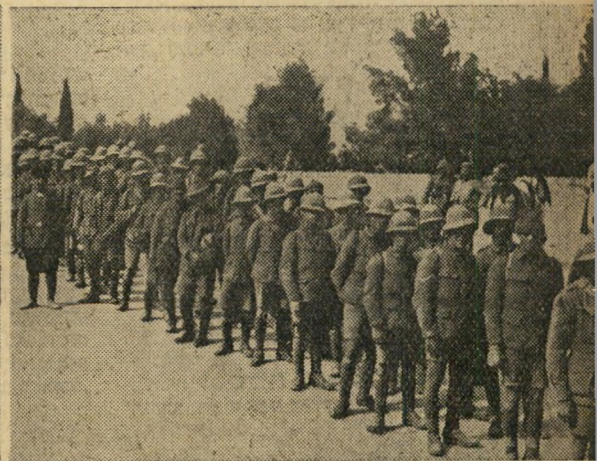
הפריצה ליד עזה: התורכים מופתעים ונסוגים. חיל הפרשים דולק אחריהם, כובש את לוד ויפו, מתקרב לעבר ירושלים. אותה שעה מאיים לורנס וחבלניו על העורף התורכי בעבר הירדן.

אלנבי בא! גנרל-פרשים (הנקרא בפי חייליו «השור») מוזנק מצרפת. הוא מתכנן את מיבצעו הגדול: התקפת-הטעיה על עזה, כיבוש באר-שבע, עקיפת האגף התורכי המזרחי. בתמונה: מכונות-יריה תורכיות בפעולות-הגנה.

חולייקאת מגינה על הפעמיים מתקיפים תוך אבירות עצומות.

הראשונים: חיילים נירזילנדיים משקיפים על העיר מרחוק. **הכניסה הרשמית:** אלנבי בטקס הכיבוש במגדל דוד. **הכובשים:** מיד עם הכיבוש, מתבלט הניגוד המכריע בין אנשי «המרד הערבי» ובין פקידי השלטון הצבאי הבריטי. הקור לונל לורנס האנדתי (קיצוני משמאל) ועבדאללה איבן-חוסין (שני משמאל) נפגשים עם מפקדי האוקופציה ופקידי משרד החוץ.

(המשך עמוד 7)

בוע את דוד פאליק, חייל בן 19, לספסל הנאשמים בבית הדין המחוזי בתל אביב. בחקירה מוקדמת טען פאליק, (שבא לארץ בזמן המלחמה לאחר שהיה פרטיון ביערות אוקראינה) כי "כל הענין מצחיק אותי, וכי אינו יודע מאומה. סגן פרקליט המדינה, אבשלום לוי, קבע בנאום הפתיחה שלו, כי אין לתביעה כל עדות ישירה לפרשת הרצח, אולם כל הנסיבות מובילות לבנין אחר והוא המוכיח, שהנאשם הוא שאנס ורצח את פטמה.

לפי החקירה, שהתנהלה על ידי אנשי צבא שביטוף פעולה עם המשטרה, מסתבר שבצהרי יום א' של ראש השנה עבר ליד מחנה בידואים, בקרבת באר שבע, גיפ צבאי. בקרבת הכביש שיחקה חבורת ילדים. החייל שישב בתוך הגיפ פתח ביריות באויר. הילדים נבהלו והסתלקו לכל עבר. היחידה שנשארה במקום היתה פטמה. ה' חייל עצר את המכוננית, חטף את הנערה, והתרחק מהמקום.

הילדים מסרו על המקרה לאחר שגופת הנערה נמצאה בבית אשל. נערך זיהוי של החייל, אך הילדים לא יכלו לומר בודאות אם אמנם הוא החייל שירה באויר וחטף את פטמה.

עקבות גיפ ופימני דם. החשד נפל על החייל דוד פאליק, לאחר שהחוקרים זיהו את עקבות הצמיגים. ראשית נתברר, כי המכוננית שעברה על יד מחנה הבידואים היתה מצוידת בזוג צמיגים חדש — הווג הי הקדמי, וזוג צמיגים בעלי סימנים אחרים, ישנים, — הווג האחורי. החל זיהוי הצמיגים במחנה הצבאי, וכעבור כמה שעות קבעו החוקרים איוו היא המכונה. מיד נקבע, מי מבין החיילים השתמש בגיפ ב' שעות המסוימות, ונתברר, כי דוד פאליק הוא אשר נהג בגיפ בשעות אלה בכביש מכאר שבע. היתה זו העדות המסיבית הראשונה נגד הנאשם.

בדיקת נשק של פאליק העלתה כי יש סימנים מיוחדים על התרמילים, והם מודרניים עם הסימנים על התרמילים, שנמצאו במקום שם נתספה פטמה, וכן עם ה' סימנים על התרמיל, שנמצא בקרבת ה' גופה בבית אשל. על רובהו של פאליק נמצאו בבדיקה מדויקת סימני פיוח, המורכבים כי הרובה היה בשימוש באותו יום. מתחת למטה של הנאשם נמצא זוג מכנסים ועליהם סימני דם.

זהו החומר המובא נגד הנאשם פאליק, או, ליתר דיוק, החומר שאותו התביעה מר' כנה לגלות בשלב פלילית של המשפט. **ילדה בלונדית וכוזבה.** אותו יום, בפרוורזור כיה"ד המחוזי, נראו ליד בידוי אים אחדים, ביניהם קרובי הנרצחת, שהיו מנו כעדים. באותו מסדרון עצמו התהלכה גם ילדה בלונדית כבת שמונה, שהחזיקה בזרועותיה בנבנה. ברצף מסוים נפגשו הי' לדים הבידואים, קרובי פטמה, וזו עם הבן בה, והחלו לשחק יחדיו. הילדה עם הבובה היתה אחותו של הנאשם.

גבאילה פויה...

בעית הרגום מיוחדת במינה נתעוררה לפני אותו עורך דין, שהגיש לבית המשפט בתל-אביב קובלנה פלילית פרטית בשם שול' חו, יונה גלעד, המשמש גבאי בבית הכ' מכתב מאת בנימין הכט, שכנו בבית שברחוב ארולתורוב 18, והוא, המאשים, רואה בכי' תב זה כתב השמצה. המכתב (אותיות דפוס כתובות בעט) מתחיל בזו הלשון: "לכבוד רבי יונה גלעד גבאי ראשון בביה"כ "רמה" וזוגתו שאשעלע תחי פון (מאת) רב בנימין

מכט" והוא ממשיך (ללא פסיק או נקודה) "... גאבעלע א קילע גארטל א קאטאפלאז ארוםפריצען דאוונען שנעל מנתה אלע זאלען זעהן..." וכו' וכו'.

בתרגום המכתב הזה מאידיש לעברית נתקל העורך דין בקשיים מסויימים, כי לא די להיות מתורגמן סתם, כדי לרדת לסוף הדברים. הנה כיצד תורגם לבסוף המכתב שצורף לכתב ההאשמה: "גבאילה, חגורת שבר, קטפלומונה? לשושה שלך (כינוי באידיש למחזיקת בית-בושת — שמה האמתי של אשת המתלונן הוא אסתר) מן

בשוד. עם כל הכבוד שאני רוחש לריפור' טיה בעתון זה, טען הקטיגור, "איני רואה בו חלק מהמשפט הזה".

אולם הסיגור, שחקר אותה שעה עד חשוב במשפט, את מר יהודה פרג, ראש המחלקה לחקירת פשעים, עמד על שלו. "כאן כתוב", טען, כי שותפי אמר "פור-קואז"..." מתי אמר את זה? העד, שהר-גיש עלי הדוכן כמו במשרדו במטה המש-טרה, הפנה את הסיגור לכתב "העולם הזה".

כבוד השופט גביוון פנה אז לסיגור בשאלה: "האם אדוני קורא בעתונים דינים

קרובי הנרצחת במשפט פאליק הענין לא הצחיק

וחשבונות ממהלך משפטים ומוצא אותם תמיד מדויקים? הואיל ותשובתו של ה' סיגור היתה שלילית, הסיר כבי' השופט מעל הפרק את האפשרות של שימוש בעתון כחומר בבית המשפט.

באולם ישבו שחקני "לילה-לו" ומנהל התיאטרון, משה ואלין. הם נראו נרגשים כאשר הקצין פראג קבע בעדותו, כי ור' שבסקי הודה במעשהו, ואמר שהוא נפל קרבן לשני אנשים, היה במצוקה כספית והכסף היה נתון לו כדי לשאת בחורה לאשה.

בחבורה עצמה לא נראתה כאלם.

כשעים

נקמתו של אללה

פדיל חמדי הוא דרוזי עוור המגשש במקל את דרכו בסמטאות המפותלות של הכפר ירקה. לחמדי היתה אשה, עד שגילה כי היא מנצלת את מומו ובוגדת בו לעיני המשמש. בכעסו קם עליה ערב אחד והכה אותה מכות נאמנות. בית הדין מיצא אותה ראויה, כעבור זה, לשבת בכלא שנה תמימה.

האשה עברה לגור בבית מאהבה מוחנה סלימן אבן עלי, לאחר שזה גרש את אשתו החוקית. לימים נמאסה על מוחנה אשת העוור והוא שיגר שליחים לאשתו הראשונה, שחזרה לבית הוריה, בבקשה כי תשוב אליו. הגרושה סירבה בתוקף לחזור. נתכעס מוחנה והחליט לסדר את הענין ביד חזקה, אך בצורה מחוכמת ביותר.

הוא בא בקשרים עם צעיר מבני הכפר, בשם נגיב, שלם לו סכום כסף, נתן בידו אקדה וסקד עליו להיכנס בשעות הלילה לביתו ולפצוע — אך, בשם אללה, לא להרוג — את בנו בו ה'17. נגיב עשה את המצווה ופגע בירכו של הצעיר בעת שהיה ישן.

מיד לאחר המקרה התלונן מוחנה במש'טרת עכו, כי בן דודה של אשתו החור-קית התנקם בו וניסה לרצוח את בנו. המשטרה, שהחלה לחקור בדבר, גילתה את הקנוניה ומוחנה סלימן אבן עלי הועמד לדין וגידון ל'16 חזשי מאסר. אשתו החור-קית נפרדה ממנו, מאהבתו מאסה בו גם היא, בנו — בבית החולים, והוא — בבית הכלא.

זקני הכפר ירקה אמרים כי זהו עונשו של מי יושם מכשול בפני עיוור.

קאזאובה מג'ביה

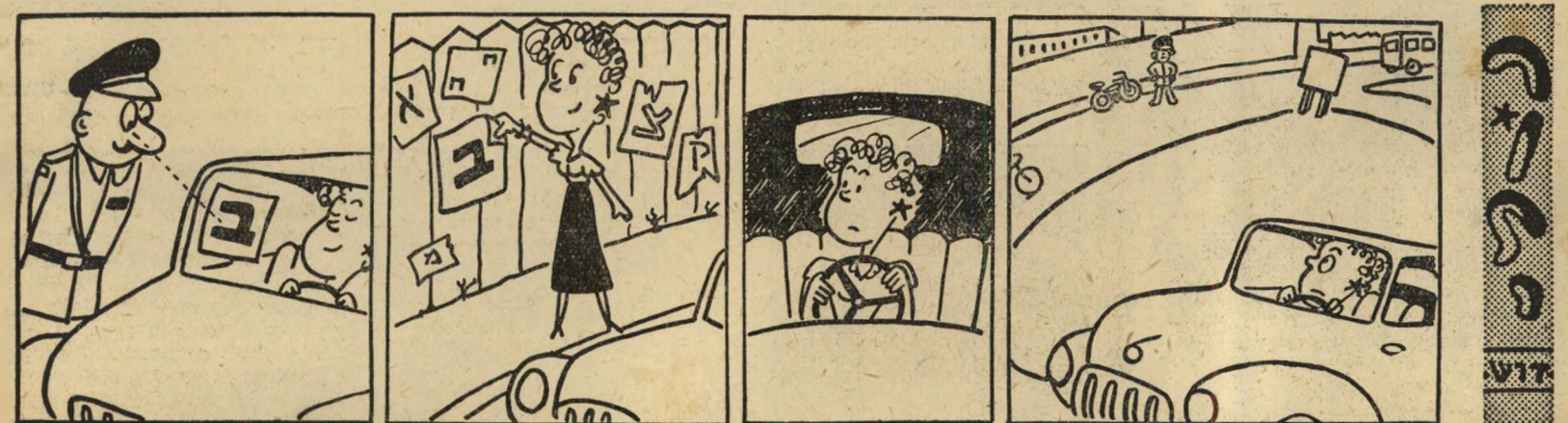
במשך שבועיים מחפשת המשטרה אחר אדם כבן 35 נמוך קומה וצנום, מרכיב משקפיים, בעל שער בלונדי ולבוש אלגני טיה. האיש ערך עד כה כתייסר ביקורים רומנטיים בכתיים שונים בתל-אביב, מבלי שיגנוב דבר, כמובן הפלילי הצר של ה' מושג "גניבה". העקבות הובילו השבוע ל' ג'ביה, אולם החיפושים לא העלו עד כה שום תוצאות.

שיטת הפעולה של האלמוני הזה היא מקורית למדי, ואפשר לומר, שהיא מתבססת על ההנחה הפסיכולוגית, כי כל אשה, צעירה ומבוגרת, מחכה תמיד למישהו... הנה נפ' תחת הדלת בדירה פלוגית, שעה שהאשה נמצאת בה לבדה, ונכנס גבר זר, השואל אם כאן גרה משפחת רוונקרין. לשמע התשובה החיובית, מעלה האיש חיוך לבכי על פניו ואומר: "ואת ודאי שושנה?" ה' אשה הסקרנית מאשרת את ההנחה של המבקר, ובטרם תבין את הנעשה, כבר מחבק אותה האיש וממסיר עליה נשיקות. רק אחר כך מתברר, כי "נפלה כאן טעות", וכי כוונתו היה למצוא את שושנה רוונקרים ולא רוונקרין, שהיא בת דודו, ושאותה לא ראה מילדותו... יש כמה נייר-אנסים לשיטה. ברוב המקרים מתחילה הפ-עולה מבלי שהאיש יחקר לפניו אם את השמות — זה תלוי בנסיבות. אולם בכל המקרים הסיום הוא שזה — האיש מצטער על הטעות.

הדבר לא היה מגיע למשטרה, אלמלא מקרה רציני יותר, שאירע לפני שבועיים ביפו. אותה אשה לא הופתעה כלל, מאחר שבאמת חיכתה לאורח מחוץ לארץ. האיש קרא לה בשמה והחלה פרשת הנשיקות והחיבוקים. האשה השיבה ב"לבבויות משפח'תית" ואז הרחיק האדם לכת, עד אשר האשה הקימה צעקה. רק אז, לאחר שהדבר פורסם, הוגשו תלונות אחדות על ידי נשים אחרות, שלא שמו לב לכך קודם לכן, בחש' בן שאירעה אפיזודה של אי הבנה.

הארץ

ראש ממשלת ישראל מבקר ביוון ערב הנוכח ("מעריב") — — — איליא מבראכי מבקש ממשרד האספקה הקצבת מלוג, לפוזים, למונים ומרגרינה לשרעם ("אליום") — — — שמות שלושת הפרים להזרעה מלאכותית שהובאו למ' שקי "השומר הצעיר" הם — ושינגטון, לינקולן ורוזבלט ("מעריב") — — — הנדון: הקצבת טנור לחברה קדישא של העדה היהודית הספרדית בחיפה. הנני מתכבד להודיע כי הוחלט להעמיד לרשות הניל מכוננית למשלוח חבילות מתוצרת פורד. (מכתב רשמי של משרד התחבורה).

ממשלתפי מרוץ השרה בתל-אביב על הכנף, דגלונים

קבוצת ה11 בזום אנגלם בטנק הבנוי, נחש

גלגלים? דוידים?

יהודים שהצילו נאצים. היסטוריה של רכיבה על אופנועים בישראל (או ארץ-ישראל) מצטמצמת רק במספר תח' ריות. קשה להזכר במפעלים מרכזיים, שהעסיקו את הספורטאים "בעלי הדם", שנסו לקפץ מעל אופנוע מונע, או לעבור מכשולים מסוכנים.

הנסיעה הראשונה לחוף-לארץ קויימה עוד בשנת 1932. כמנין רוכבים עזבו את הארץ, כשהם רכובים על סוגים מסוגים שונים של אופנועים, כדרכם לאנטורפן, ככלל נסיעה על אופנוע, ולחוף-לארץ, לוחתה גם הנסיעה הזו בהפתעות... פרסום בעתונות.

בזמן הנסיעה עברו הרוכבים, בראשותו של זליג רייכרט, על יד לייפציג במהירות

שלמה אדיר ומנהיג אמריקאי בין הכבשים, אקרובטיקה

רגילה (90 ק"מ בשעה). מרחוק נראה גשר צר, אך הרוכבים המנוסים לא שמו לבם "לקטנות". במקרה התהפך אוטובוס מלא נאצים מושבעים, נושאי צלב-הקס. הארצישראלים השכילו במלאכת ההצלה 4 נפשות נצלו. העתונות המקומית הצטרפה למקהלת העתונות הגרמנית, שהללה את היהודים הארורים, שגלו אומץ לב ומסירות למופת, בהצלת בנים יקרים לתנועת הנאצים...

בפני כב' השופט לונברג בת"א הובאו השכוע ארבעה חובבי ספורט, בעלי טמפרמנט, באשמת הקמת המולה ורעש במקום ציבורי. לדברי החובע, מר ג. קנת, השתכרה הרביעיה ב"ר חובות.

"כב' השופט" אמר אחד הנאשמים "זה היה ביום הנצחון שלנו על תורכיה. השתכרנו מרוב שמחה נא להבין לרחננו..."

ואמנם, השופט הבין לרוחם ודן אותם להתנהגות טובה במשך שנה. ו' בסיום העיר השופט לונברג: "אבל אחרי התחרות עם שבדיה לא השתכרתם מרוב שמחה, לא כן?"

ס פ ו ר ט

אבא עצור!

150.000 האיטלקים, שנדחסו במונצה (אוכלוס. 69.000), באו לראות את הסיבוב האחרון בתחרות לאלופות העולם ברכיבת אופנוע, — בעיניהם המאורע הספורטיבי החשוב בעונה. תמורת הלירטה שבעו נחת: זה היה מותח! הם זכו גם בהפתעה שלא היה בתכנית, והיא התנהגות המזורה של הדגלן גיאובני קורלי — אתה הסטרט (הפתיחה) והפיניש (הסיום). הדגלן קורלי הפסיק בפשטות את התחרות.

כשאותת קורלי בדגלו "סטרט", פרצו 39 אופנוענים שיכוריימהירות ברעס-רעש למסלול האספלט — ארבעה מילים של דרך מסוכנת. אך מיד התברר, כמו ששערו מראש, שהמתחרים העיקריים הם האיטלקי אומברטו מאסיטי (23) על "גילדה" והאנגלי גיאופרי דיוק, (27) על "וורטון". למאסיטי היה יתרון נקודות (22 נגד 19 של דיוק), שזכה בו בשש תחרויות בקיץ זה (8 בראשונה, 6 בשניה, 4 בשלישית, וכו').

דיוק החל טס ועובר את הפניות במהירות משגעת של 100 (!) מילים, כשאופנוע "שוכב" ממש על הכביש ומאסיטי אחריו במרחק קטן. בעיקול העשירי התיפרץ מאסיטי במהירות של 118 מילים, השיא של אותו יום, ותפס מקום בראש, אבל המאמץ שרף את המכונית. בעיקול ה-16, במחצית המסלול בין 200 הקילומטרים, חזר דיוק להיות המוביל בראש והגדיל את הרווח עם כל סיבוב חדש. ארבעה וחצי מילים לפני הפיניש הקדים את מאסיטי כמעט בשני מילים. ואז בדיוק הניף גיאובני קורלי את דגלו לפתע ואותת: סוף המרוץ! מופתעים, אבל במשמעת, חזרו המתחרים, כבו את המכוניות ושמעו את ההסבר המפתיע:

הדגלן קורלי שמע זה עתה חדשות שגר-

התחרות לאלופות העולם במונצה בפני הדגלן, בשורה

או בעיניו בעלות חשיבות חיונית: האופנוען מאסיטינעשה במולטיטוב אבא; ההת' רגשות הרבה שתקפתו גרמה שיחליט כי גם אבא מאסיטי צריך לדעת זאת מיד. השופטים פסקו: התחרות נגמרה במקום שפסק הדגלן, וזו היתה ההחלטה ההגיונית ביותר. וכך זכה דיוק בתחרות אבל מאסיטי בתואר אליפות (27-28).

לא ביישו את הפירמה

התורכים ידועים בתכונות המצוינות לריקודים בתחנות השידור שלהם, אך הפעם נדבקו המאוינים (ובעיקר — חובבי הכדור-גל המושבעים) לרדיו, כדי לשמוע פרטים על המשחק. השמות העיקריים שנשמעו היו גלור וחוורוב. הראשון — יהושע גלור — החלוץ המרכזי המסוכן והפורץ שיגע את חולות המגינים. השערות הב' לונדיניות שלו התפורו והרגליים נדחקו לכל פנה. גלור עסק בחלק המגרש התורכי, בעוד שול חודרוב הוטל תפקיד אחר: הוא זכה ליומן הגדול בהפגינו עצירות יפות על הארץ ובאוויר. בסך הכל: 23.

הלנו אתה או לצירינו? המאוינים ביום הראשון התרגשו לא פחות מכל אותם 50.000 שהקיפו את האיצטדיון המקושט "אינונו" באיסטמבול. קריאות עידוד לחאי ליד, לפטר, ארול ותורגי וזעזעו את האיצטדיון (במלאו מובן המלה, ולא לפי המושג) גים הנהוגים בארץ). אך במיוחד התבלטה אשה שמנה שלא חסכה צעקות עידוד ל' ישראלים, אם כי מראה פניה דמה לתורכיה. הסוד נעוץ בלידתה של האשה בארץ בימי השלטון התורכי. באיצטדיון "אינונו" נמצאו אלפים שראו בגאווה את נבחרת ישראל, והתחבריה לא ביישו את הפירמה.

כדורים ודגים באוסקבה

הדברים המעניינים את חושב מוסקבה הרגיל, אינם דוקה המלחמה בקוריאה וכ' הוריסין. הוא מתעניין בשחשים אחרים ל' גמרי. למשל הכדורגל — קבוצות הכדורגל הגדולות המתאמנות עתה בדרום-רוסיה, מתחילות לנוע צפונה, לערי מוצאן. בת' חילת חורש מאי יחלו המשחקים במוסקבה. השאלה מי ינצח באצטדיון "דינמו", חשו' בה מאד בעיני חובבי כדור הרגל בעיר.

גם הדייג מעניין את המוסקבאי הממוצע, לא פחות מגאומי טרומן ואצטדיון, התופסים מקום בחלק הגדול המוקדש לפוליטיקה בעמנו הבריה. גדולים וקטנים, פועלים ומשכילים הגרים במוסקבה נלהבים לדייג, ומצלים את השלוליות, הבריכות, הנחלים והאגמים — שדות דייג טובים.

חובבי השחמט, גם הם, אינם מקופ' חים: בשבועות הבאים יאוינו מיליונים, במ' סירות, לשידורי תחנות הרדיו שתמסרנה דו"ח דומתי על המפגש בין שמונה אלופי שח סובייטים, שבו יוחלט מי יתחרה ב' מיקאל בוטביניק בהתחרויות לאלופות ה' עולם. החובבים — אלפי גברים, נשים ויל' דים, יאוינו בתשומת לב לכל מהלך ומהלך.

הקבוצות הסובייטיות בכדורגל "קוצרות" אהדה וענין, ורמת חייו של הכדורגלן גבוהה משל פקיד גבוה בבית-חרושת או בסנה. הכדורגל הרוסי משמש "כסחורת" ייצוא" ותעמולה בשידורים המתקיימים, מדי יום בימו, בשפות נרות. לפי ידיעות אח' רונות מברית-רוסיה, עומדת קבוצת הכדורגל הנוודת — "דינמו" — לערוך סיור באירופה ובדרום-אמריקה.

אולם שליוחה של אסתר הרליץ, ילידת ברלין, 29, מתולתלת, עונדת תכשיטיים, היתה ברורה. אחר אי-הצלחה, כמנחם, הלת וסגן מנהלת מהלכת ארצות הברית במשרד החוץ, מונחה מזכיה ראשונה בשגרירות ישראל (אבא אבן) בחשיגנטן. חניכת בית המדרש למורת בירושלים, בת הדר לפילוסופיה (גיארט) העומד

וררה וחיים וייצמן
פאולה שלחה זר

אמר עבדול סלם, שעמד בפתח ביתו הכפרי, המקושט חגיגית, לאורחיו — בינתיים חותיקי לחיי בירושלים: "טוב שבאתם, את מכבדנו וכבד" (באורו ובשר כבש, ברשיון מפקח המזון).
שעה שראש הממשלה החליף את טבי ריה (מקום הופשתו) באתונה של יוון, יצא אלוף משה דרין, 35, האלוף המפ"א בה"א הידועה, את ירושלים לאנקרה של תורכיה.

השמאל הקיצוני חשד באיש הצבאי הדיפלומטי, שיצא לתורכיה לדון באמנה ים-התיכונה, שתקשר את ישראל למערב. לא היתה זאת שליוחה הראשונה של ילדו נהלל, שאיבד את עינו השמאלית בכיבוש סוריה. הוא ייצג את מדינת ישראל ואת המטכ"ל בלוחיתו הצבאית המ' פוארת של קולונל דוד ("מיקי סטון") מרקוס, מצביא כוחות ישראל בחזית לט-רון, שנהרג, בטעות, בכדור זקיף ישראלי; משה דרין היה חבר משלחת רודוס, שחתמה שביתת הנשק עם עבר הירדן, ועמד בראש ועדות שביתת הנשק המערבות עם ארץ הע ארצות ערב.

הרב יהודה ליב מימון, במלאות לו 75 שנה. אותה שעה נאמרה תפילה לשלום הנשיא, הר"ר חיים וייצמן, בחדרו המיוחד שעל הר ציון, הצופה אל עבר העיר העתיקה. לרחובות לארמון הנשיא, כאן — לאחולי ברכות ליום הולדתו ה-76 של הנשיא:

שלושה שרי ממשלה — רוזן, רמז, שיטריט. יו"ר הכנסת, שפרינצק וסגנו — בורג. הרמטכ"ל יגאל ידין ואלוף אכ"א — שמעון מנזה. ואחרון אחרון — זר פרחים ואגרת ברכה מפאולה בן-גוריון, שהתהלכה בביתה כשירה נתונה עדיין בגבס, משבר שארע לפני שבועיים.

נתן פרידמן, ממושקף קצוץ שפם, לשעבר מפקד לח"י ועתה חבר הכנסת, היה סנדק של "תינוק" בן 3½ שנים, שהוכנס בביתו... של הנביא מוחמד ושקרא על שמו.
הנימול: מוחמד אברגוש, בנו בכורו של עבדול סלם, בן-דודו של יוסף אבר גוש משחררה של גאולה ("האזינו לקול לוחמי הרוח ישראל") כהן, ורדוף שלטר נות ישראל.

הנוסעים והחוזרים
כאשר הועמד לרשות חברי הכנסת עם תום הישיבה האחרונה, אוטובוס שיו"ר בילם לתלאביב, לא נודדו רבים להכנסת אליו. בין המעטים — הסיעה הקומוניסטית: שמואל מיקוניס ומאיר וילנר (תופיק טובי, 31, חבר הסיעה השלישי, טרם חזר מעצרת השלום בורשה), אשת

דוד הכהן
האור סנור עינו

חרות — אסתר רזיאלינאוה, המורה נמוכת הקומה ושמואל דרין, איש נהלל השקט ושב השיער.
בין אלה שלא השתמשו באוטובוס, וביכרו לנסוע במכוניות (פרטיות או של חבריהם): דוד הכהן, שלקח עמו את שני צירי מפא"י אליעזר לבנה (ליבנשטיין), הד האף, ואת יוסף לאב עגול הפנים, בקילומטר ה-12 מירושלים, ליד קריית ענבים, באה לקראתם מכונית מוארת באור מלא, סנורה את עיניו של דוד הכהן, שנהג. הוא אבד את השליטה על ההגה, ומכוניתו התנגשה בחלקה הקדמי של מכונית משא, שחנתה בצד הכביש.

התוצאה:
דוד הכהן — פצוע בחזהו ממכת ההגה; לבנה — ברגליו, ולאם, שקיבל זעזוע מת, בראשו.

בתנאים יותר נוחים סיירו בחבורות השיש של אתונה העתיקה דוד בן גוריון, בלויית מזכירו הפרטי, אלקנה גלי, פיקח ומחיר פעולה, ואהוד אבריר, אל, מפקד הפלמ"ח ומארגן ההפעלה, המ ייצג את ישראל בבוקרסט, בירת רומניה. (ראה "במדינה").

ליאון פלדון, מנהל המשרד הישראלי של מטרו ("האריה הנוהם")-גולדבין-מאיר, אפור שיער ועיניים, יוצא היום, אף הוא בשליחת אמנותית, ללונדון.

הוא ייועד בכינוס מנהלי החברה, שיתח תכנית למשיבת המונים לסרט הצבעוני

ליאון ("מטרו") פלדון *

הכושם יחשכו קהל "מכרות המלך שלמה", שכוכבו הראשי היא דבורה קאר. הרקע: יעות עד, מדב ריות וערבות אפריקה הדרומים, 8000 אנשי שבטים כושיים ו-6000 חיות פרא.

הצעירים והישועים

ארבעה חגגו השבוע את יום הולדתם הצעירי — גדול הפסלים בדורנו, יעקב אפשטיין, שאמנותו תערוכת יהודית אמריקאית — השפעת ימי נעוריו בכרונוקס של ניו-יורק, הפסל חגג את יום הולדתו השבעים בלונדון עטופת השלג, באותו יום שולנסטון ("גוי פור ויקטוריא") צ'רצ'יל כיבה 76 נרות, שהוצבו על עוגת יום הולדתו, כשהוא מוציא, לרגע קט, את סיגריית החנה העבה מפיו. בירושלים הסבו פנהלי משרד הדתות, מקורביו ובני משפחתו לשולחן שר הדתות,

* משמאל. לימינו: ספיר אנגלי, השחקנית האיסלית בת ה-18, ופרד ("איה בני") זינגמן.

תשבץ "חנוכה" מס' 46

		8	7	6	5	4	3	2	1
13				12		11		10	9
	18			17		16		15	14
					21			20	19
	24					23			22
		28		27		26		25	
					31			30	29
37		36			35			34	33
			39						38
	43			42		41			40
			47		46		45		44
									48

מאונך: (1 חג האורים; 5 מבצע; 10 אחרון; 12 בלתי ברור; 14 ארג מצרי (יחוקאל, כ"ז); 16 "גבר"; 18... שכול; (משלי, י"ז); 19 כנוי לבן מתתיהו; 21 בן למשפחת מלכה ביהודה; 22 הולך על ארבע; 23 גון אדום; 24 מורה חצים בקשת (ירמיהו ג'); 25 שרב; 27 לבנה; 30 שפחה מצרית; 31 בוסר שנושר מן העץ; 33 כלב המדבר; 35 מקום הדיש; 36 בדממה; 38 חנוכה; 39 אטב; 40... אדם יחשב דרכו (משלי, ט"ז); 41 אניה; 43 בתקול; 44 רעש; 46 צורה התישבותית; 48 חוטא; 49 תוחלת.

מאונך: (2 מעשה פלא; 3 בן אתיואופיה; 4 סתירה; 6 לא עדין; 7 לאורך ולרוחב; 8 מקוה מים; 9 גורם לעלילות; 11 אבי מתתיהו; 13 עוגה מטוגנת לכבוד חנוכה; 15 תדיר; 17 בית-אב למלך דוד; 18 קרית מלך מקרבת הכרמל (יהושע, י"ב); 20 צדיק יודע את נפשו; 23 פזמון; 26 עור; 27 מלכות רשע בימי הבית השני; 28 נביאה בימי המלך יאשיהו; 29 ראשית; 31 נדן; 32 מהקדשים הקלים; 34 דרום; 35 חתיכה גדולה; 37 בית אלוהים; 39 ערב; 42 מולו; 44 ששית הסאה; 45 כתיב קצר לכסף ישראלי; 47 פקודה.

תיקונים לתשבץ הענק

ברשימת ההגדרות לתשבץ הענק (מס' 45) קרתה תקלה מצ-ערת: בדפוס הושטמו 2 שורות בטור ה"מאונך". ההגדרות הן כדלקמן: (111) ספרד; 112 מדורה; 113 רהיט להחסנת בגדים; 114 במאי צרפתי. כן חלו טעויות במספרים הבאים:
מאונך: 202 תהלים י"א, ו' (227 שושן, 283) שם.

הפרסים לפותר תשבץ 44

יהודית שטרק, ת.ד. 1345, חיפה — "הבלתי מנוצח" להווארד פאסט. (הוצאת טברסקי)
שמאי עציזן, רח' נורדוי 17, פתח-תקה — שחזק ודמע בבית הדין" לדר שניאור ז. חשין (הוצאת טברסקי)
אברהם אורלנסקי, רח' פינסקר 5, פתח-תקה — "סגול הנערות המתות" לאה סגרט. (הוצאת הקבוץ המאוחד)

בראש הארכיון הציוני; היתה קצינת ח"ץ בריטית, חניכת "בית הספר" לדיפלומטים של ד"ר הולטר איתן (מנהל משרד החוץ), קצינת צה"ל בירושלים והועמדה, כאחת מחניכות ד"ר איתן, בראש עמדת מפתח במשרד החוץ — אך סולקה משם. בלחץ דעת הצבור: "הארץ", שניהל נגדה מסע צלב של חרשים רבים.

שעה ששני באלטים אנגליים בעלי שם יגיעו לישראל, תצא רינה ניקובה, הבלרינה, 50, נמוכת הקומה, יפת מראה, עם להקתה לסיור באנגליה ובדרום אמריקה. היא בוגרת מכון ריקודי הבלט מאקדמית האמנות בברלין. יצרה את ריקודי התנין והמזרח שהופצו על ידה בסניורים נרחבים בארצות הברית ובאירופה.

נראה היה כי ימי הרוחות של ומרת הסופרזאנו ובת נשא ארצות הברית, מר-גראט טרומאן קרבו לקצם.

החתן (לכלה בת ה-31): עורך דין יהודי, ניו-יורק, 42—מרדוך ברורמן, שהוזמן למסבה פרטית, בבית הלבן, כנראה ע"י הורי הכלה כדי לעמוד על טיבו. הם גילו, בין השאר, כי לחתן שני אחים ואחות אחת בקבוצי "השומר הצעיר" בישראל.

הרחקים והקרובים

חבר הכנסת (מטעם הפרוגרסיביים) אברהם גרנות (גרובוסקי), יו"ר הקן הקיימת לישראל, נתבקש ע"י החברה הירודית לצדקה, בספרו שבדרום הודו, להר שות את תרגום ספרו האחרון — "התנועה והמדינה" לדיאלקט המלאילאמי (תערוכת מאלאית והינווסטנית), המדובר באותו איי זור.

הבקשת אושרה, ובקרוב יתוסף תרגום נוסף לעשרות תרגומי ספריו של הכלכלן, העומד בראש כתיסר מוסדות כלכליים.

ג'ון ראפל קיגן, האמריקאי הצעון, בהיר שער, גבה הקומה (188 ס"מ), הו-כור לאנשי ירושלים בגלל כוחו הרב בש תייה, ומכונית הספורט ("מ.מ. ג"). האדומה שלו, הוא האמריקאי הראשון שזכה בתואר "בני" ממלך ערבי.

לקיגן, המשמש מנהל איזורי לחברת התעופה האמריקאית "ט. ו. א.", הוענק בתסק חגיגי, בארמון עבדללה ברבת עמון, התואר "בני" עבור שירותים שעשה לאוי רייה העבריינית (המספר: 12 מטוסים).

חמשה מנהלי הדואר הסקנדינביים, אני שי הצפון התמירים ומחירי הצעד, יינסאן (דנמרק), אהולה (פינלנד), ראוד (נורווגיה), פורטלינג (שוודיה) ולרידאל (אייסלנד), סיירו במתקני הדואר החדישים בארץ (מרכזית הטלפונים בירושלים ומש-רד הבוק בתלאביב), וארחו לסעודות צנע במלך "המלך זוד" בירושלים וה"השרון" בחוף הרצליה. בסוף הסיור היו קצת מבול בלים: שאל אריק סוורטלינג מנהל ה-דואר השוודי, כשפניו למפת הקיר הגדול-לה: "אם זאת ישראל (הצבעי תל-אביב) וזאת ירדן (לשכם) אייה פלסטיין?"

3 גפרורים מפלורנץ

שמואל שלוגר, מהנדס תל-אביבי, גבה-קומה, ארוך-אף, נוטה לדבר בידיים, מומי-חה לפניו פטנטים, מחכה עתה בכליו עיניים לחבילה קטנה שיביא לו הוואר מפלורנץ. מנהל המוזיאון בפלורנץ כבר היריע לשלוגר שחבילה זו עלולה להגיע עוד בחודש נובמבר. יש לשוים המחכים ב-קוצר רוח לחבילות מזון, לזקניק או לקפה. לא כן שלוגר. החבילה שהובטחה לו תכיל שלושה גפרורים. ואלה הם מראשוני הגפרורים בעולם, פרי אמצאתו של היהודי שמשון חלבורה, הוא ממציא הגפרור.

שמשון חלבורה חי הרבה שנים לפני בעלי בית החרושת "נור". הוא נולד ב-1784 בעיר פלורנץ, שהם גם נידון למוות משום שחשדו בו, שהוא מתכוון לפוצץ ב"חומר הנפץ" שלו את הוואטיקאן. אולם בשנת 1931 במלואת מאה שנים להמצאת הגפרור, חגגה העיר פלורנץ את המאורע והאוניברסיטה ציינה במפורש את שמו של חלבורה. ולא זו בלבד, אלא שבמוזיאון בפלורנץ נמצאים עד היום כמה עשרות גפרורים אלה ושלוגר עומד לקבל שלשה מהם.

טלפון, מכונת ואניתיקרוב. הגפ' רורים אינם עוד אחד מעשרות המוצ' גים, המסמכים והתצלומים, הבאים לאשר

שמואל שלוגר יהודי אחד היה חשוד

את פרי עמלו של המהנדס שלוגר, המשוגע לכמה דברים, שאחד מהם: חלקם של יהודים בהתפתחות הטכניקה, שהביאה און הציוניזציה עד להישגים של היום. מזה עשרים שנה עובד שלוגר על החומר הזה, ובינה ברחוב יהודה הלוי 8 בתל-אביב הפך במרוצת הזמן לכעין מוזיאון מיוחד במינו. על הקירות תמצא שם תרשימים, מכתבים מספריות מפורסמות, העת-קות תצלומים ועוד... כל אלה באים ל-הוכיח את הרעיון שלו.

שנים על גבי שנים עברו על המהנדס שלוגר בבית המרקחת שלו ברחוב הרצל פנת יהודה הלוי. אבל זה היה בסיס למראית עין... בלילות היה יושב בביתו וכותב מכתבים, חוקר באנציקלופדיות, מה-טט ומחפשו. ועתה סיכם שלוגר את מלא-כחו ועומד להוציא ספר מוקדש לנושא הזה.

מה העלה המהנדס התל-אביבי בחכתו? בין השאר: כי הטלפון, המכונת, המצ' למה, האנייה המשוורית, המצפן, הגרמפון ועוד... כל אלה הומצאו על ידי יהודים. לא ליאונרדו דה וינצ'י הוא שהמציא את ה"קאמרה אובסקורה", האבטיפוס של ה-מצלמה, אלא גרשם בן לוי גרסונידס, שנולד ב-1288; לא דיריה האמריקאי בנה את המכונת הראשונה, אלא זיגפריד מר-כוס, איש ווינה, שנעצר על-ידי המשטרה כאשר נסע בפעם הראשונה בחוצות העיר במכונתו (כי חששו לרעידת אדמה והעשן מתוך מכונתו כיסה את מחצית העיר...). לא האמריקאים המציאו את הנפט, אלא אברהם שרייבר, סוחר במשקאות חריפים, שמת בעוני לאחר שהאמריקאים רימו אותו. ואפילו את הגרמפון המודרני לא המציא אדיסון, כפי שסבורים המציאו אלא אמיל ברליני, דבר שאותו מאשר המכון הטכני-נולוגי בחשיגטון (אדיסון המציא את הפור-נוגף ואילו את שיטת רישום הצליל על גבי תקליט המציא ברלינר).

אותו הרב ביחס טלפון. אחת הדמויות הבולטות ביותר, בתערוכתו הפ-רית, אשר בביתו של המהנדס התל-אביבי היא זו של פיליפ רייס (1804-1874) ש-המציא את הטלפון כעשר שנים לפני מ-ציאו הרשמי באל.

אוגוסט 1939

"שלושה אנשים רוצים במלחמה", אומ' רים האנשים בחשיגטון — "סטאלין, ציא" נגי-צ'ק ודוגלאס מאק-ארתור..." "שלושה אנשים רוצים במלחמה", אומ' רות הברית במוסקבה — "טרומאן, ציאנג" קיי-צ'ק ודוגלאס מאק-ארתור..."

משי עברי מסך-הברזל לא היה כל ויכוח על אישיותו ומטרותיו של "הגנרל", האיש, שדרש להטיל את הפצצה האטומית על הירושימה, כדי להכניע את המיקארו לפני פלישת הרוסים לאיים. האיש, שהכריח את טרומן להטיל את חותמו על פרומוה ועל ציאנג בישיה-המזל — איש זה הביא את העולם, השבוע, למשבר הגדול ביותר מאז נדס קול התותחים בברלין.

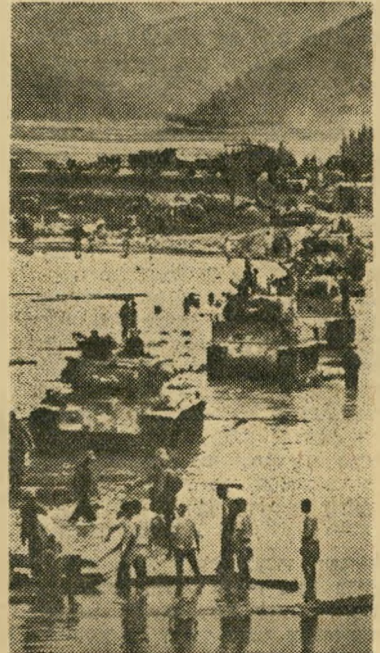
עוד לפני שבועיים היה "הגנרל" גבור היום. הוא סילק את קיס-איליסונג מפיוני-יאנג, רדף אחרי האדומים עד למרגלות הרי מנצ'וריה, וכשנתקל בפעם הראשונה בחיי-לים הסיניים לא נבהל אלא פקד: קדימה. אלא שהפעם עמד מולו לא הקוריאני השמנמן ודליה-אמצעים, אלא איש הברזל המטיל את צלו על אסיה כולה. מאז צי-טונג הסיל את מיטב חייליו למצרכה, חיכה לרגע המכריע, תפס את האמריקאים הצוהלים כשרגלם האחת באויר — זרק אותם אחורה במכה מוחצת אחת.

התנועה השלישית של המסור.

באסיה, באירופה, באמריקה נדמה ההמולה ברחוב, ואנשים קטנים, מבוהלים ונבוכים שאלו את עצמם, כאשר שאלו את עצמם ביולי 1914 ובאוגוסט 1939 — הילחמו? בחשיגטון נתקצבו מצביאים ומדינאים מסביב לנשיא הקטן והמפוכח, שפפשו ב-טבלאות והשוו מספרים. בחדר רחף צלה המחריד של הפצצה האטומית. לזרוק או לא לזרוק? בפצצה אפשר להרוס את סכרי-הענק אשר קיומה של התעשייה המנצ'ורית תלויה בהם. אבל בפצצה אי-אפשר להשמיד את הצבא הסיני, וכמעט בטוח שהפצצה תכניס לזירה את "ההודו גוי" מהקרמלין.

השותף הלוונדוני הקרח הודיע כי רצונו לבוא כדי להטיף למתנינות. אולם מה ערך לקולו של האדם המיצג את אירופה המער-בית — העמדה שתיפול מיד עם פרוץ המלחמה? איש לא השלה את עצמו בחשיגני-טון, כי אפשר להחזיק באירופה המערבית, או במזרח התיכון. אם איום הפצצה לא יספיק תהיה ידה של ברית המועצות על העליונה.

במוסקבה ישבו המצביאים והמדינאים מסביב לגנרליסימו המזדקן, ופפפשו באותם המספרים והטבלאות. היתרונות של המל-

האמריקאים בגובי המנצ'וריי רגל אחת היתה באויר

חמה-לאחר היו ברורים — כיבוש מידי, תפיסת התעשייה האירופית הגדולה, סילוק היאנקים מאסיה ואירופה. הנעלם בחשבון: מה מירת ההרס אשר הפצצות האמריקאיות (לפי אומדנה מעורפלת — 800) עלולות לגרום למשק הסובייטי, לעומת הנוק שהפצ'

צות הסובייטיות (לפי אומדנה דומה — כי 60) עלולות לגרום למשק האמריקאי. לדעתם של האובייקטים הקטנים ב-איטליה, בהודו-סין וישראל, לא שאל איש כמובן.

ובינתיים מתקדם המכש השני, האטי אך עצום-הכמות, בין ההרים המושלגים אל מעבר פיוני-יאנג לסיאול, בתנועה השלי-שית של המסור הקוריאני.

יורשי אל-קפונה

סרטים רבים תארו את העולם התחתון בשיקגו. גנכטרים בלתי-מגולחים יורים בטר-מיגנים ובורחים בכמוניות; הבלש מנצח יחיד נגד רבים, באקדת הוירה אלפי כדורים בלי שיהיה צורך לטענו. הילדים שחקו ב"סטיל דם אפ" נוסח שיקגו. כשנדלו חשבו שאלה היו ספורי שקרים, אגדות. אולם גם

ממשלתית אבל הגנכטרים השיגוהו לפני שסופקה לו ההגנה. הגנכטרים מצהירים. מעשי הר-צה האלה בעלי החשיבות הגדולה, העסיקו את העתונאים והצלמים, ולעומתם שני מעשי רצח אחרים "קטנים" זכו למספר שורות בלבד. 13 שורות בדיוק הוקדשו לנהג אוטו חלב שהרג ביריות גנכטטר שנסה לעצרו ולשודר אותו. חמש שורות הוקדשו לטפוס אחר מן העולם התחתון שנהרג בתגרה שפרצה מסיבות בלתי ידועות.

העדת קפאובר עברה לשיקגו וגנכטרים שונים, "הוומנו" לבוא ולתת הצהרות. הו-פיעו שני אחיו של אל-קפונה ומבחר מגוון של אנשים ששמו-תיהם, בעלי אופי דמוני, רניוני, היו למשל: פול (הילצ'ר) ריהה, מוררי (הגמל) הומפרס, ג'ו (נירירק הק-

חיילים סיניים שבויים מכה אחת היתה מספיק

טנה) קמפאנה, וכן הלאה. אחדים מהגנכט-טרים, הפוליטיקאים והשוטרים שהוומנו הופיעו. אבל 49 עדים נעלמו. בין הגנכט-טרים, הקלפים, מוכרי משקאות חריפים וטפוסים מפוקפקים אחרים שנמלטו, היו יורשו של המנהיג קפונה, ומבחר פושעים ואקדחנים המתחלקים לפי אחוזים: שליש ממוצא איטלקי, שליש אירים ושלש אחרון מתחלק שוה בשוה בין היהודים ואחרים ממוצא בלתי מסוים.

התובע בעצמו פושע.

ואנשיו ערכו את ישיבותיהם הראשונות באופן בלתי-רשמי, אבל הוא ספר אחרי כן לעתונאים שהתובע בעצמו שמש עורך-דין של סינדיקט-פושעים. שנסק בהתערבויות בדרך הטלגרף, לפני שמונה תובע כללי, אחרי הישיבות הבלתי-רשמיות הללו, גלתה הועדה ששכירי אל-קפונה עדיין פועלים בשיקגו, ויש להם קשרים הפרושים על פני כל ארצות-הברית. קפאובר הוכיח שהגנכט-טרים קשורים ברשת פשעים בין המדינות; שהגנכטטרים הסתננו לעסקי מסחר חוקיים; וששתי המפלגות הגדולות — הדמוקרטית והרפובליקנית — קשורות בבריונים.

השריף — בעש הכוכב המחומש.

כל זה כמובן שמש לכותרות שחורות-שמ-נות וגדולות מן ההודעות על פריצת קו-הרוחב ה-38. ה"סן-טיימס" פרסם מאמר מערכת במקום החדושת הרגילות. מה היה מאמר מערכת חשוב זה? הוא עסק בעמדת העתון, הליברלי והחשוב ביותר בשיקגו, ביחס לבחירות השריף (ראש המשטרה בעל הכוכב המחומש, הידוע מסרטי הקאו-ביים ונבחר ע"י האוכלוסיה) הקרובות במ-הו קוק. העתון הכריז בגלוי שהוא מתנגד למועמד הדמוקרטי דניאל ה. גילברט. ולעו-מתו תמך בג'ון א. באב, המועמד הר-פובליקני. העתון הסביר את התנגדותו בה-אשמו את גילברט: "העסקים האפלים פרחו ב-1932 כשסגן גילברט נכנס למשרד התובע של מדינת אילינויס — בעסקים הא-פלים עדיין פורחים...". העתון המשיך והביא האשמות לא על בסיס פוליטי, כי אם אף רוק לפי האופן שבו מלא את תפקידו הציבורי. ההתקפה על המועמד הדמוקרטי מוכיחה עובדה מעודדת אחת: — הדמו-קרטיה יכולה להתקיים באפילו בעולם שבו גנכטטרים מקומיים ובינלאומיים פורצים לעצמם דרך, שכורי כוח וריצחנות, על חש-בוץ האורח הפשוט.

היום יש לאל-קפונה יורשים נאמנים, וכל הרוצה לשחק בשודדים וב"סטיל דם אפ" יכול לעשות זאת אפילו עכשיו בשיקגו. מונטי ג'ייקובס, הסופר המשוטט של "העולם הזה", השוהה כרגע בשיקגו, מו-סר: —

שלושה סוגי קרבות תופשים את הכות' רות כאן: התקומות הצפוניים ואחר-כך נסיגת הקומוניסטים בקוריאנה, היו נושאים הקבועים ורגילים בכותרות העתונים וכל מחשבה על שנוי בסטטוס קוו זה הפחידה את העתונאים. אבל שנויים באו ודווקא שנויים משני מינים, שגם הם נגרמו כתוצאה מקרבות... בין כנוספות הפושעים, והמל-חמה שהכריזה ממשלת ארצות הברית כדי לשבור את העולם התחתון.

60 בלשים נכשלו.

בבוקר מפתיע אחד, כשהצב בחזית קוריאנה היה לרעת כוחות הא"ם, הודיעו כותרות שמנות על סגן משטרה לשעבר ואישיות פוליטית מקר-מיה, שנוירו ונרצחו בהבדל של כמה שעות בשיקגו. שניהם היו אנשים מפורסמים, ביי-חוד הסגן ששמו היה דרווי, והשלטונות האחראים להשלטת חוק וסדר הפעילו 60 בלשים כדי לתפוס את הרוצחים.

דרורי, שפוטר מהמשטרה מפני שסרב לגלות לפני בית-דין של מושבעים באילו שיטות השתמש לאיסוף עדות נגד שלושה נאשמים ברצח, קנה לו אייבים רבים בת-בורת אל-קפונה במשך 20 השנה שלחם בבריונים ומעשיהם. הנרצח האחר היה מרביץ ג. באס עורך-דין ואיש מנגנון רפובליקני.

סינדיקט הפושעים.

המשטרה צרחה בסמטאות העולם התחתון, בנסוטים לשחא לגלות את הרוצחים. הנמוק לרציחתו של דרווי — מקרה באס אינו תקף לזה כלל כנראה — התברר כשהס-תננו ידיעות שאיש משטרה זה, עבד ואסף עדויות בשביל ועדת הסנט שהוקמה כדי לחקור את פושעי העולם התחתון, ובראשה הסגן קפאובר. סגן המשטרה הנרצח הת-קשר בסתר עם סוכני-התערבויות, קלפנים, פושעים וסחטנים, שקופחו על-ידי אוני סינדיקט הפושעים השולט בעסקים האפלים שמשכבי למרוצי-הסטים. לאחזים מאלו הבטיח חסיונות אם יספרו, לפני ועדת קפאובר, ספרים העלולים לשלוח לבית הסוהר את מנהיגי הכנופיות, שומרי הראש שלהם בעלי השיריים ו"לוחמיהם". דרווי ידע שהוא נמצא בסכנת-חיים ובקש הגנה

קולנוע

פה נעוצים חולשתו — וכשלונו — של הסרט. לא רק שהסיום הוא מגוחך כשל-עצמו, למרות — ואולי בגלל — משחקה ה"רוביניה" של ברגמן, אלא שהוא בא בס' תירה מוחלטת לאופיה של קארין כפי ש' עוצב בחלקים הקודמים של הסרט, וב' כשרון ניכר, ברגמן ב"סטרומבולי" היא שחקנית גדולה בקטעים מסוימים ועלובה מאד באחרים. וכך גם רוסליני — במקור מות אחדים בסרט (לא רבים, אך ארוכים מאד) הוא חסר-טעם, וולגרי, משעמם, ריקני. אך במרביתו של הסרט, וביוחד בתמונות מחנתי-העצירות, תמונת הדיג, הת' פרצות ההר ותפילתם של אנשי-האי בלב ים, נסיון הפיתוי של הכומר ועוד רבות, רוסליני נשאר רוסליני הגדול מ"רומא עיר פרוות ו"פאזיו" — רוסליני אמון הסרט, רב' ההבעה. בשביל קטעים אלה בלבד כדאי לראות את הסרט.

כשלונו של רוסליני הוא, בעיקר, כש' לונג להמשיך עד הסוף בסגנון המתאים לו ביותר: סגנון הסרט העובדתי. סטיותו אל הדת, המסתורין והאהבה-העזובה-כמות היא מפנה ניכר לרעתו.

נשיקה של חצות

סרט המעורר הרהורים... אבל הרהורים על רמתה המוסרית של הוליווד והחברה, שהביאה את הסרט לעולם. איפה גאותם המקצועית של שחקנים כמו קארול גיש, תוכאס גומז, חוזה ואמפרה איטורבי, גיל מאנשי, קינאן ויין ומלכת התיאטרון האמ-

"מגן הסרט הישראלי"
הלוציה ועובדיה של ההסרה בישראל היו חמד מבודדים, כמעט אלמונים. הם עשו, ועושים, את מלאכתם הקשה בצנעה, ללא פרסומת רעשנית, אך גם ללא עידוד מצד הקהל הרחב.

"העולם הזה", העומד מאז לימין הסרט המקומי, והלוחם למענו בהתמדה, החליט לעשות לתיקון העול. החל מראשית 1951, יצרו "העולם הזה" מדי שנה בשנה פס' טיבאל של סרטים ישראליים. גולת הכותרת של הפסטיבאל תהיה חלוקת הפרסים לבמאים, לשחקנים, למפיקים ולטכנאים הי' מצטיינים.

ועדה מיוחדת, הכוללת אחד משרי הממשלה ואנשי ציבור ומקצוע, תקבע מי ומי הזוכים ב"מגן" הסרט הישראלי, כפי שי' כונה כל פרס.

"העולם הזה" מכריז בזה תחרות בין אמנים על ציור הצעה למגן. ההצעה שי' תתקבל תוכה בפרס של 25 ל"י. פרס תנחומים בסך 10 ל"י ינתן להצעה שניה. פרטים להשיג במערכת "העולם הזה".

"סטרומבולי"

רוסליני הוא במאי גדול ו"סטרומבולי" — למרות שהוא, בחשבון הסך הכל, כשלוני — בא לאשר זאת.

המגרעת הראשית בסרט היא — כפי הנראה — אהבתו של הבמאי לשחקנית שלו. האהבה, אומרים, מסננת, והיא עיוו' רה את עיניו של רוסליני, עד שלא ראה

רוסליני, אינגריד ועתונאים בבית-המשפט. כאשר הופיעה מהדורת ר. ק. אה. של "סטרומבולי" בפרס (היא המהדורה המוצגת עתה בתל-אביב) החליט רוסליני כי סרטו טוב. הוא בא לפרס והגיש משפט נגד "מסרטי יצירתו". התוצאה: פרסומת

את הגיחוך והרגשנות הנולה (היפה לאו הבים, אך לא לקהל של אנשים נורמאליים) שבכל אותם הקטעים הארוכים והמשעממים בסרט — בהם מופיעה אינגריד, אינגריד שלו בגפה.

אינגריד היא, בסרט, קארין: פליטה מי' ליטא, שעברה את דרך היסורים של פלי' שות, מלחמות, כבוש ושחרור. מלאת מרידות ואכזבה יאוש, היא מסכימה לה' נשא לאנטוניו, איש האי סטרומבולי — ובלבד שתצא ממחנה העצורות בו היא נמצאת.

סטרומבולי מאכזב את קארין. כי האי מאוכלס אנשים פשוטים, קודרים, בעלי מידות פרימיטיביות. ביתם באי עלוב ופ' רוץ, דומה יותר לחורבה, קארין אומללה; היא רוצה לעזוב את המקום הבודד, אולם כספה אינו מספיק. הכומר המקומי מחזיק בידו כסום גדול, כספו של הציבור. קארין מנסה לפתות אותו, ללא הצלחה. היא פוגשת בשומר-מגדלור וכאן, כפי הנראה, היא מצליחה יותר. כפי הנראה, כי קטע זה קוצץ על ידי חברת ר. ק. אה. (המפיצה את הסרט) בהוליווד.

קארין מנסה להגיע לעברו השני של האי החלקאני, כדי לברוח משם בסירת' מנוע אל היבשת. עליה לטפס אל פסגת ההר לשם כך, והדרך הקשה מביאה אותה לידי יאוש. היא רוצה לגמור הכל, לזנק אל תוך לוע הלבנה, אולם לא קם בה העז. לפתע היא חשה בכריטה את תינוקה העומד-להיולד. למענו היא תחיה! והסרט נגמר בזעקתה של האשה אל האלוהים.

כאן נכנסת עליה ב': מאריו לאנצה (הטינור היפה) מתאהב בסופראנו. היא מתאהבת בו. נערה בלונדית (ששמה אינו ידוע לכותב) מתאהבת זה מכבר בטינור. בלי כחנה רעה אומרת הבלונדית לסופראנו שהיא (הבלונדית) מקוה להנשא לטינור. הזמרת בולעת את העלבון, אולם העלבון נתקע בנרונה והיא אינה יכולה לשיר. הטינור יכול לשיר אבל מסרב לבלוע את העלבון.

שאלה תמימה שמציג הטינור לבלונדית: את ספרת לומרת שאנו עומדים להנשא? מביאה תשובה קולעת מצד הנערה: "אני

כתובת המערכת והנהגלה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12, טלפון 66785, ת. ד. 136 / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושולם כהן / דפוס מ. שהם תל-אביב, רחוב סין 6, טלפון 2239 / גלוסות: צינוקורסיה ארץ-ישראלית בע"מ / ההפצה: דוד סוסל ובנימ. גל-אביב.

מאת סטו ברנר תבכש איך במצלמה להשתמש

בקנותך מצלמה, חלקים, פילמים, סלטות, נייר וכי', עומד לרשותך נסיוני של 25 שנים. בתור בית מסחר ראשון במקצוע. זיתות, העתקות, הגדלות, מכירה, קניה, חלסה. פיתוח מיוחד של פילמים קטנים

(EXTRA FINE GRAIN)

פוטו-ברנר
חיה זה החלון 31
פנתר שפירא ט. 4137

קולנוע בתל-אביב

אופיר — נשיקת חצות (4)
אסתר — נקמת העני
מגדלור — "סטרומבולי" (2)
אוריון — נשים בכלא (3) (אלינור פרקר)

קולנוע בחיפה

ארמון — היורשת
אורה — WABASH AVENUE

פסנתרים

מפירמות ידועות שם תקונים
א. וסטרמן, ת"א רח' רש"י 9

כל ילד מתפתח

להפליא בנבטן

המוזן הייחודי

לתינוקות ולילדים

בעל ערך תזונתי רב

קל לעכול

סהיר להכנה

נבטן

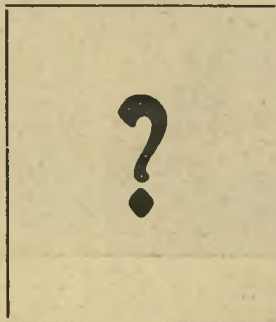
יסוד בריאות הילד

נבטן נכדס והומליץ על-ידי

ההסתדרות הרפואית בישראל

להשיג בכל בתי מרקחת.

תשי"א

סרטים:

ב"לאשה"

השבועון העממי

לבית ולמשפחה

תשי"י

מרים ירון, מלכת היופי של

ישראל לשנת תשי"א.

בְּתֵינָה

מְדַלְקִים נְרוֹת וְסִיגָרִיֹּת

מִסְפֵּרוֹ

פרסום גרשון בן

בנכדת מאורצנת

שמחה שסוף סוף הואלת לבקש את ידי אני מסכימה, כמובן.

הטינור אובד עצות, היגלה לבלונדית שאינו אוהב אותה, או יעמיד פנים? הוא בחור רציני, פשוט, ישר; הוא מעמיד פנים, הכל מאושרים עכשו, מלבד: הזמרת (האוהבת את הטינור), הטינור (האוהב את הזמרת), חברו של הטינור (קינן ויוו — האוהב את הבלונדית). גם הבלונדית אינה מאושרת, כי מתחת לסף ההכרה היא ארבת את חברו של הטינור, אבל עדיין אוהבת, בהכרה, את הטינור, כן אומלים כל הסידי האופירה, כי מתברר יותר ויותר שלא תהיה אופרה.

המקורות הגדולה של הסרט מתגלית בסיומו: הזמרת עולה על הבמה ומתחילה לשיר, אולם פניה עצובות, לפתע בא לעזרתה הטינור-לאנצה, אף על פי שכל זמרת אחרת היתה מתעלפת מפחדו, כי היא חזרה על הדואט עם טינור-גומז, היא מצטחקת. הם שרים בהצלחה, באולם יושבים קינאן ויוו והבלונדית, חבוקים, הם מצטחקים, הם אוהבים זה את זה בהכרה מלאה, כן מצטחק קים כל שחקני המשנה פרט לתומאס גומז, המשחק את התפקיד הנבל, ובדואי נמצא מאחורי הקלעים וסופר בחשאי את הכסף שקבל מאת השטן, סליחה, מאת "מטרו". אנשי הוליבוד בלי ספק ידעו את אשר הם עושים: הם החליטו להפוך את לאנצה לכוכב, ויהי מה, כי לאנצה, הם משוכנעים, פירושו קופות מלאות, לא משום שקולו יוצא מן הכלל, או שהוא שחקן טוב — הוא איננו בעל קול מיוחד במינו ואיננו שחקן, אלא משום שהוא "אישיות רומנטית", אף על פי שהוא נועל נעליים מגביהות קומה.

אין ספק שעתה הוא שסידר, עתידו, לפחות לחמשה סרטים, בטה, שחקני הר משנה המצוינים שמשו לו סולל לעליה לפסגה. הוא טיפס על גופותיהם.

בקורה

נעלים אדומות — לא בדיוק גני-דחו המפורסמת של אנדרסן, אך אחד הבאי לטים המצוינים ביותר שראו על הבד, הור דות לצילומים אמנותיים ורגליהם של מוירה שיר, וברט הלפמן ומאסין. איכו ג'ימה — צילומי קרב נהר רים, ואיפו שטחי, של מספר חיללים מחיל הנחיתה האמריקאי, משמשים בערבוביה כסרט שאינו מיוחד במינו, אך גם אינו מכאביעונים.

שלושה שחרור — סחית-דמעות על ידי הצגת מעשי זועה יפניים במחנות ריכוז של אזרחים בפיליפינים, בזמן המל-חמה, ראוי לציון כסרט הראשון המנסה להראות יפני, שאינו דומה יותר לקוף צהוב, מאשר לאדם.

נשים בכלא — סרט רעשני במק-צת, אך נסיון רציני למדי, להראות את המתרחש בכמה בתי סוהר לנשים בארצות הברית. מסתבר שהצדק שם עיוור והמצפון החברתי תרש לשוועתן של האסירות.

שדרת סאנסט — הוליבוד מה-טטת באכזריות בפצע אשר בגופה. על שח-קנית זקנה המנסה לשוב אל הבד (גלוריה סונסון), שחקנית זקנה חוזרת אל הבד בתפקיד זה, משרתה, שאינו אלא במאי ל-שעבר (אריק פון סטרוהיים, במאי לשעבר) ומאהבה הצעיר (ויליאם הולדן), והטרדינה שהיא מנת חלקם. אחד הסרטים המצוינים של שנה האחרונה.

קצין המודיעין לא ידע

רפי צבר צעיר. ככל צבר צעיר המופיע על הבמה הישראלית, מובן מאליו ששרת 8 שנים בפלמ"ח, (כמו דני ב, בערבות הנגב, אורי ב, הוא הלך בשדות" ומולי ב, קרא לי סיומקה"...) הדריך בקורסים והיה סיר-חבל-קצין-מודיעין בצה"ל. בג-דוד הכיר את נעמי בת-קבוץ (אין צורך להוסיף: היא היתה אלוטאיט-טבחית-פקי-דה-חובשת), התאהב בה, כמקובל, והשיגם החליטו להשתכן בירושלים, שם ילמד רפי בוטניקה.

עד כאן הכל בסדר. מכאן מתחילות ה-צרות. כשנוסעים השנים לאביה של נעמי בקיבוץ מתברר מיד לצופה (אך לא לרפי המסכן) כי לנעמי היו בשעתו "קשרים" עם השכן, גרשון, גרשון משתדל, כמובן, לחדש את הקשרים. הדבר אינו מוצא חן בעיני אשתו — גרשון צועק, אשתו צו-עקת — מסך.

בינתיים מתנהלת בצריף השני טרגדיה מס' 2. האב נדהם לשמוע כי נעמי חושבת לעזוב את הקיבוץ. רפי יכול היה לאמר סתם שאין הוא רואה קדושה מיוחדת בצורת-החיים הקיבוצית, אך רעיונות אפי-קורסיים כאלה ממנו והלאה. גם הוא יודע שאדם בעל-מצפון מקומו רק בקיבוץ. אלא שאין הוא רוצה להיות בעל-מצפון. אחרי 8 שנים בפלמ"ח הוא רוצה קצת לנוח מן החברה האידאלית. מובן שלא עולה על דעת איש כי לימוד בוטניקה באוני-ברסיטה יכול אף הוא להיחשב, איך שהוא, לדרך של הגשמה. ולפיכך צועק האב, צועק רפי, צועקת נעמי — ומסך.

במקום עבודה, ציונות. מי יודע מה היה קורה לנעמי ולמחנה לולא הדי-ליטה אשתו של גרשון להוציא את הענין מן הסכך. היא שולחת יד בנפשתי. כך מת-גלה כל ענין האהבה גם לרפי. אחרי 8 שנים בפלמ"ח ובצה"ל אין הוא יכול לת-פוס את האפשרות שלנעמי שלו היו אי-פעם קשרים עם גבר אחר. הוא מוועזע לחלוטין. האב מוועזע. נעמי מוועזעת. כי זעזוע הכללי מתגלים מחדש האידיאלים של הדור.

לו היו השלושה רוסים היו מהגרים, מן הסתם, לסיביר ומחברים שירים ליריים. לו היו אמריקאיים היו יוצאים אל המערב הפרוע ומהנקמים בשודדי-דרכים מסכנים, בהיותם ישראלים בני דור זה הם מוצאים את הפתרון הנתון: הם יוצאים, שלושתם, להודיך במעברה הקרובה. אחרי שאביה של נעמי מנע מן הקיבוץ לתת לעולים החדשים עבודה בשכר, הוא יוצא בלויית בתו ותחננו, כדי להביא להם ציונות.

במקום גפרורים, מצפון. המחזה עצמו בנוי כחלכה. מלבד עורך-מה של תס-כיכים פריודי-שמיריים והצעקות ההבימי-תיות המסורתיים אין הוא מקשה את הי-שיבה על הצופים. יש מתת. ישנן כמה עלילות. הבימיו של צבי פרידלנד והתס-אורה הפשוטה של גיניה ברגר שניהם מוצי-לחים. יש להניח ש"בית הלל" יצליח.

אולם בנתיב המחזה הישראלי המקורי לא קבע משה שמיר במחזה זה סימן-דרך חדש. אין הוא מגיע לכנותו ולאומץ לבו של נתן שחם ב"קרא לי סיומקה", כי משה שמיר נמנע מלאמר את האמת אשר שחם

בית הולל: ההרכב הראשון על הבמה. הסתבכות והתחלה מרה

ההרכב השני מאחורי הקלעים. התאבדות וסוף מתוק

מחזה ישראלי. הזקנים מקדשים ב"שמע ישראל", והצעירים בתת-מקלעים.

בין הזקנים: יהודיה (ברטה ליטוניה) גונתה למראה בתה המסוגלת לרצוח נאצים, זקן המוכן לעזור במאבק על אף אדיקותו הרבה (שחורי), וזקן שלישי, הארי בח-בורה, שאינו רוצה למות וכופר בעיקר ("אלוהים, אם אתה הבאת לנו את כל זה, אז...") בתפקיד זה מגיע מרגלית לרמה גבוהה מאד של משחק. הנוער מיוצג ע"י מספר הנלחם עד הכדור האחרון (שמחה צחובל), שני השר את שיר השירים אך מדלג על הפסוקים המיקאנטיים יותר (יעקב אינשטיין), שתי נערות אידיאליסטיות (חיה שרון ושושנה פרלמוטר) שלא איכפת להם למות.

הסיכסוך המרכזי הוא: האם להילחם עד הכדור האחרון בבונקר או להימלט ול-הצטרף אל החברים ביערות. כשמגיע סוף-סוף הרגע המכריע והם מחליטים להתפרץ מן הבונקר המוקף, שמעים הגרמנים קץ לשבעה (ולמחזה) באמצעות פצצת תיגו.

טעות בכתובת. הבמאי-אורה, ויס-ליק, התאמץ מאד לתת ל"עת הזמיר" ל-חיים סלובס כוח פנימי, אשר הנוסח הגי-לוחי שולל ממנו. הוא נעזר ע"י קולות נפץ אדירים הנמשכים בכל שעת המחזה, ביצוע טוב של התפקידים, ותפאורתו ה-ריאליסטית של מירון סימה. אין הבמאי אשם אם אינו יכול לחדור אל לבו של הצופה הישראלי: הטקסט מיועד, מן המלה הראשונה עד האחרונה, לצופה גלוחי.

לפחות רמו עליה: השקפת-עולם חדשה של הצעירים, הקיימת בוכות עצמה. כשרפי הצעיר נכנס, בסיום המחזה, אל החדר כדי לתפש (כנראה) קופסת-גפרורים, ומוצא בו סתם כך, מעצמו, את מצפוניו — הריהו מאבד בדרך את הסיכוי להפך מט-פוס חיור לבן-אדם חי, בעל אידיאלים משלו ואמת משלו.

אימץ לב וצעקות. הבימה" לא קיבלה, איפוא, על עצמה את הסיכון שקי-בל על עצמו ה"קאמרי" במחזהו של שחם — להרגיו את שליטי דעת הקהל. במקום זאת חידש פרידלנד חידוש גדול אחר: הוא מציג אותו מחזה לסרוגין בשני הרי-כבים שונים לחלוטין, ומניח לקהל להשי-וות את טיב המשחק של שני המתחרים באותו תפקיד. יש להניח שהקהל יבחר בשחקן שיצק פחות.

בהרכב של הצגת הבכורה משכנע פחות מן ההרכב השני: יהושע ברטנוב מעצב אמנם טיפוס מענין, אך הנהו סבא יותר מאשר אבא. רודנסקי מתאים, כנראה, יותר לתפקיד זה. גם שושנה רביד ושלמה ברי-שביט גמישים וטבעיים הרבה יותר מאשר פנינה פרח ואליאב רון. מענין ביותר הי-הבדל בין שני השכנים — ישראל בקר כמי-אהב יפה ונרפה, לעומת שרגא פרידמן כמאהב גברי אך גס. אהבת-מחחרת מת-אימה, מן הסתם, יותר לבקר, אולם גם מאהב קודר בגיל העמידה הוא מקורי למדי. את שתי ה"מינות" קשה להשוות בכי-לל: הטקסט אינו נותן להן מקום רב למשחק גאוני.

השבעה לא נמלטה

בה בשעה ש"הבימה", הרגילה להציג מחזות של שואה ופאתוס, מציגה על קרי-שיה מחזה מחיי הקבוץ, מגיש "אוהל", תיאטרון פועלי ישראל, האפסטרופוס הטבעי על חיי הקבוץ, מחזה שכולו שואת-המל-יונים ופאתוס-הגלות.

עת הזמיר: אינשטיין ומרגלית באמצע. שיר-השירים

המשתתפים שנרשמו למרוץ

ישראל זונברג, רח' מיכאל 27, חיפה
מכונאי לאופנוע בן 26, רוכב 6 שנים, לשע"ר
בר טוראי בחטיבת "כרמלי", סג"מ 5 כ"ס.

יעקב פבק, רחוב סירקין 31, ת"א,
מסגר בן 16, רוכב 6 חדשים, "נורטון",
5,5 כ"ס.

יעקב יחזקאל, שכונת שפירא, נהג
ומכונאי בן 20, רוכב 6 שנים, לשעבר נהג
בחיל האוויר, בי אס. אי. 5,5 כ"ס.

בני יעקב, פתח תקוה, מכונאי לאופנוע
בן 39, רוכב 25 שנה, השתתף בנסיעה של
קבוצת ה"11" לאירופה ולארה"ב על אופנוע
ע"מ, השתתף במרוץ החולות בראש"צ
(השני), השתתף בקפיצות בחולות (פרס רא"ד
שון), השתתף במרוץ "מבחן" "אפרים" (פרס
שני), נשוי ואב לשלושה ילדים, "טריומף"
5,5 כ"ס.

שלמה יעקובוב, שכ' שפירא, נהג בן
19, רוכב 5 שנים, בי אס. אי. 5 כ"ס.

אהרן ליברמן, רח' ארבע-אצות 25,
ת"א, "נורטון", 5 כ"ס.

יהודה מישאלי, רח' ברנר 23 תולון,
טייח בן 25 לשעבר רב-טוראי בצבא הברי"ל
סי ובצבא-הגנה לישראל, רוכב 3 שנים
"מטסלס" 5 כ"ס.

רפאלי מנצ'ה, רח' שבזי 47, ת"א,
נהג בן 20, לשעבר קשר בצבא, רוכב 5 שנים
"טריומף" 3,5 כ"ס.

אברהם נורמנז'ב, מאיר ציון 8 ת"א,
מכונאי לאופנועים בן 23, לשעבר טוראי ב"ר
חיל-הטכנאים, רוכב 8 שנים, בי אס. אי.
5,5 כ"ס.

דוד נתונצ'בסקי, גבעתיים, טייח בן
28, לשעבר איראי מוסמר, רוכב 4 שנים,
"טריומף" 3,5 כ"ס.

טדי שורצמן, רח' גורדאו 22, חיפה,
מכונאי בן 34, רוכב 15 שנה, "מטסלס"
3,5 כ"ס.

יהושע שם-טוב, רחוב חזק-בן ש'
ביפו, מכונאי בן 20, רוכב 6 שנים, לשעבר
שלדונאי בחיל האוויר, בי אס. אי. 5,5 כ"ס.

מרדכי קריצמן, קרית-מוצקין, מכר
נאי לאוטומובילים בן 28, רוכב 10 שנים,
"מטסלס", 3,5 כ"ס.

אברהם קריצמן, הרמן-כהן 13 ת"א,
בן 35, רוכב 18 שנה, השתתף במרוץ
ראש"צ (פרס ראשון), "נורטון", 5 כ"ס.

אמנון אידן (אולשנסקי), רחוב בית'
לחם 8 תל-אביב, בן 20, מכונאי, לשעבר
סמל ביחידת שריון, רוכב 5 שנים, ירכב על
מכונאי בי אס. אי. 5 כ"ס.

אורי אכנרי, רחוב בוגרשוב 30,
תל-אביב, בן 27, לשעבר רב-טוראי ב, שועלי
שמשון, רוכב אופנוע שנה וחצי, ירכב על
"מטסלס", 5 כ"ס.

גדליהו אקרמן, רחוב עין-התכלת
נתניה, בן 17, מכונאי לאופנועים, ירכב על
"נורטון", בעל 5 כ"ס.

מאיר בגרדי, שכונת התקווה, בן 18,
מכונאי לאופנועים, רוכב 4 שנים, בי אס. אי.
5 כ"ס.

מרדכי בן-עזרא, מהמרכז המסחר
הישן בחיפה, בן 34, מכונאי, רוכב 12 שנה
"טריומף" 5 כ"ס.

שלמה ברשצקי, זמנוף 26 ת"א,
בן 17, עורך בחנות, רוכב שנת אחת, "ריואל
אנפילד", 3,5 כ"ס.

יצחק גולדברג, שכונת התקווה, בן
22, מסגר מכונאי, רוכב 6 שנים, לשעבר
סמל בחטיבת "גולני", בי אס. אי. 5,5 כ"ס.

חיים גלזר, שכונת מחלול בי 99, ת"א,
בנאי, בן 40, רוכב 21 שנה, לשעבר חייל
בצבא הבריטי ושומר תנועה, השתתף בתחר'
ריות רכיבה בבירות, בתחלות ראשון לציון
(פרס רביעי), מחיפה לבירות (פרס שלישי),
"מטסלס", 3,5 כ"ס.

מנשה דנרי, מאה שערים 81 ת"א,
"מטסלס", 3,5 כ"ס.

יהודה זכרון, רח' מאיר-ציון, סלמה,
סג"מ 5 כ"ס.

עדי זוסף, רח' הים, הר-הכרמל, סוחר
בן 31, רוכב 11 שנה, לשעבר רץ בצבא,
בי אס. אי. 5 כ"ס.

אברהם עזרא, ג'מוסין, הרלי דויד'
סוף, 7,5 כ"ס.

יעקב עזרא, רח' שבזי, "נורטון" 5
כ"ס.

אברהם פלסטר, גבעתיים, צלם בן
28, לשעבר קשר בצבא, "ריואל אנפילד"
5 כ"ס.

זיגמונד קרש, רח' יסו, בי אס. וא.
5 כ"ס.

אורי רביב, גאולה 28, חיפה, חרט בן
20, שרת בחיל הטכנאים, רוכב 3 שנים,
"מטסלס", 3,5 כ"ס.

יעקב רובי, רחוב יעקב מאיר 15, ת"א,
נהג בן 21, לשעבר מלח-ראשון בחיל-הים,
רוכב 5 שנים "טריומף", 5 כ"ס.

זלמן חזמר, שלמה המלך 50 ת"א,
מכונאי אופנוע בן 18,5, רוכב 3 שנים,
"אריאל" 5 כ"ס.

יצחק קטן, מאז"ה 56, ת"א, סקר
בן 19, רוכב שנה וחצי, "ויקטוריה", 2,5
כ"ס.

דוד קסלן, הרצל 81 ת"א, בי אס. ות.
5 כ"ס.

פ.ס.ו. קארדוז, בעל רשיון מרוץ
בריטי, שרת בצבא הבריטי ובמח"ל וידוע
כ"רסיג על האופנוע" חבר קיבוץ גירעם ש'
בנגב.

צבי קרייס, רח' אמיל זולה 80, ת"א,
בי אס. אי. 5 כ"ס.

תקנון הגביע

1. הגביע, שנתרם ע"י מערכת "העולם הזה" ונושא את שם פלוגת "שועלי שמשון" (חטיבת גבעתיים), הוא גביע נודד.
2. הגביע יועמד לתחרויות שנתיות של אותם יוזמים. המחזיק בגביע שלוש שנים רצופות זוכה בו לצמיתות.
3. עם קבלת הגביע, על הזוכה בו להשליש בידי מערכת "העולם הזה" שטר על מאה לירות ישראליות שטר זה יובא לפרעון אם המחזיק לא ימציא את הגביע לועדת הביצוע שבוע ימים לפני מועד התחרות הבאה.
4. כללי התחרות:
  - א. הזינוק יהיה בשדרת מסומנת דגלים. היציאה מתחום שדרה זו פוסלת את הרוכב.
  - ב. לאורך כל המסלול אפשר לסטות שמאלה או ימינה מן המסלול המסומן, מרחק של 5 מטר, בערך.
  - ג. יש להישמע להוראות סמני-הדרך לאורך המסלול.
  - ד. עבירות על ההגנות הספורטיביות ונמוסי הדרכים יובאו בהשבון ע"י השופטים, כראות עיניהם, בשעת קביעת המנצ'הים.
  - ה. הסיום יהיה אף הוא בשדרת דגלים, אשר היציאה ממנה פוסלת את הרוכב.
  - ו. שני רוכבים או יותר, שניגועו באותו זמן במרוץ, יכריע ביניהם הגורל.
  - ז. פסק דינה של ועדת השופטים יהיה סופי ולדא ערעור. במקרה של פסק ישמש כהוכחה הותכת הפתק החתום ע"י שופטי' הזמן שנקבע.

(-) סרן אלי דורון חבר שועלי שמשון
 (-) זליג רויכרמט חבר הועדה המארגנת בשם מערכת "העולם הזה"

תכנית המרוץ

1. כל המשתתפים במרוץ מופיעים בשעה 12 בדיוק על אופנוי עיהם, מוכנים לתחרות, במסלול - ליד בית הספר החדש בגבעתיים (אדמת בימס).
  2. בשעה 12,15 יסירו המשתתפים על אופנועיהם, בליות השופ' טים, בפעם הראשונה את המסלול.
  3. 13,30 - 12,30 - חגרת מספרי המתחרים וארגון קבוצות הזינוק.
  4. 13,30-13,50 - הופעת הקהל, נגינת תקליטים.
  5. 13,50 - הופעת השר. הקהל מתבקש לתפוס מקום.
  6. 14,00 - דברי ברכה קצרים של מר שימרות, ב"כ המועצה המקומית וב"כ "שועלי שמשון".
  7. 14,05 - היכון לזינוק.
  8. 14,10 - זינוק הקבוצה הראשונה. המרוץ יימשך כשעתים כשקבוצה אחת זונקת אחרי חברתה.
  9. עם סיום התחרות תודיע ועדת השופטים על תוצאות המרוץ ואת שמות הזוכים בגביע ובמדליות, לפי סוגי אופנועיהם.
  10. שר המשטרה ימסור את הגביע ואת המדליות לזוכים.
- הכניסה חפשיה. הקהל נדרש לציית בקפדנות להוראות הסדרנים, לא לעלות על מסלול המרוץ ולשמור על הסדר וקור-הרוח.
- אחראי לזינוק: זליג רויכרמט. אחראי על החוליות המכניות: יהודה ענן. אחראי על המסלול: סרן שלמה אדיר. אחראי לארגון כללי: איתמר עילם. יחסי ציבור, עתונות וקולנוע: שלום כהן. ועדת קבלה: ניצה נבי.